Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана

№ 270 (13586)
1971 оной ноябриин 14, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

ЭР БҮЛЫН НЭРЭ ХҮНДЭ

ОВЕТ һайхан хуулиин наран доро мандан һалбарһан үргэн тужам Эхэ оронииемнай олон яһатанай, олон аха дүү арадуу-эбтэй бүлэ гээд дэмы нэрлэдэггүй ёһотой. Иимэ ехэ, иимэ тан тэнюун, иимэ зол жаргалтай, иимэ эбтэй бүлые дэлхэй дээ-хаанашье олохонь бэрхэтэй. Тиигээд энэ бүлэмнай хэдэн олон он бишыхан бүлэнүүдһээ, айлнуудһаа бүридэдэг гээшэ ааб

Совет бүлэ... Гэр бүлэ бүхэнэй һуудал байдал, нэрэ хүндэ ган-өөһэдтэнь хабаатай бэшэ, гүрэн түрын, олониитын удха ша-й хэрэг болоно ха юм.

Эбтэй бүлын гэрээр дүүрэн наран» гэжэ арад зон дэмы хэлсэ-й. Тиимэ зол жаргалтай, энхэ тэнюун ажаһуудаг, үнэн сэхэ, бэрхэ хүнүүд болохоор үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, «хүлыень ӕ, гарыень ганзагада» хүргэн табидаг түрэлхид, гэр бүлэ-һан олон бэ даа! Һайн һайхан харилсаатай, эбтэй этэй, һургаалтай бүлэдэ хүмүүжэһэн хүбүүд, басагад өөһэдөө хо-түрэлхид, эхэ эсэгэнэр болоходоо, өөһэдынгөө үхи-арюун жэшээ — ёһотой хүнүүд гэжэ магтуулха ёһоороо маг-.

ю бүлын энхэ тэнюун һуубал, гэшүүдэйнь, үхибүүдэйньшье хэрэг, ажабайдал урагшатай, үлзытэй, дэмбэрэлтэй байдаг. һанаадшье үзэхэдэ, үдэр бүхэн хэрүүлтэй, шууяатай байдаг бүлын гэшүүд ходо урма баяртай, һэргэг хүхюун ябаха аал?

эр бүлын нэрэ хүндэ тухай газетэ, журнал, номуудташье ни-бшэдэг, кинофильм, театрнуудай зүжэгүүдтэшье һайса ха-аг ааб даа. Богонёор хэлэхэдэ, гэр бүлэ, тэрэнэй уялга, нэрэ һургаал тухай асуудал хүмүүжүүлгын хэрэгэй нангин хубинь шуу. Хэлэхэдэ бэлэн, хэхэдэ хүшэр ааб даа. Тэд хүн бүхэ-дыхэл зүрхэндэ хадуугдамаар, үнэншүүлмээр юумэ хэлэхэ, гээшэмнай тон хүшэр ха юм. Эдэ бүхы асуудалнуудта оро-й литература, искусство, үзэл сурталай зургаанууд, хэблэл, эмхинүүд, һургуулинууд айхабтар ехэ анхарал хандуулна. шье орхигдожо болохогүй ехэ асуудалые тойрожо гарахын һэн хойнонь хүмүүжүүлгэдэ гэр бүлын ямар нүлөө үзүүл-хай зүбшэхэ, хөөрэлдэхэ ямаршье сагта шухала байна. Тии-уряад арадай хэлсэдэгэй ёһоор, «нэрээ хухаранхаар, яһаа» гэһэн һургаалай гүнзэгы удхань гэр бүлын нэрэ хүндэ өөрэлдөөндэ гол һабагшань боложо үгэхэл.

һаа—муу, модонһоо—хөө» гэһэн оньһон үгэ хүн бүхэн-шэ. Хэрүүлшэ, худалша, хулгайша, архинша, наншалдаа-, эсэгын, аханар, эгэшэнэрэй «дали» доро тэнжэһэн үхи-н сэхэ, ажалша бэрхэ хүнүүд болошохонь гайтайл хаш-гоороо архи, тамхи залгижа, хэрүүл, хараал гаргажа, хоб эежэ, гэм зэмэ хэжэ ябадаг хүдхэшүүл гэр бүлынгөө нэрэ дэбһэжэ, бузарлажа хаяна ха юм. Тиимэ хүнүүд өөһэдын-алай хойшолон тухайда заахашье бодожо үзэнэгүй, үхи-, дүүнэртээ ямар жэшээ боложо ябаһанаа ойлгоногүй гээшэ машуулынь ойлгоһон хэбэртэйшье һаа, тэрэнээ зүрхэ сэдь-шэнгэжэ ороторнь ойлгоногүй гээшэл ха. Иимэ хүйхэршүүл-бүлын нэрэ хүндэһөө байха, өөрыншье нэрэ үнэтэй бэшэ.

рэ хүндэ... Тэрээн тухай ямар олон зохёол, шүлэг, туужа, зохёогдоо гээшэб! Гүрэн түрын, нютаг нугын, айл аймагай хүндэ гэжэ байдаг. Тиихэдээ гансашье хүнэй, гансашье гэр рэ хүндэ гээшэмнай эндэ ехэ удха шанартай болоно бшуу.

үүдтээ, дүүнэртээ һайхан жэшээ болодог гэр бүлэнүүд, тү-манай Буряад ороной ямаршье һуурин, тосхон, нютаг, ай-хэндэ олон даа. Тиимэ түрэлхид, гэр бүлэ, айлнуудай үүлһэн хүбүүд, басагад һургуули һударай орьёл өөдэ эрэл-ригойгоор зорижо, эрдэм ухаагаар хуягжаһан хүнүүд боло-йһоо оролдожо ябадаг. Мүн тэдэнэр хара багаһаа түрэл-гээ туһаламжаар ажалай амта танижа, дүй дуршэл, онол һуража, хайшааш тэгшэ, шударгы бэрхэнүүд, зондоо эй, хэрэгтэй хүнүүд болохоёо эрмэлзэдэг.

шээнүүдые дурдаха болоо һаа, абаһаар олдохо. Буряад үргэн нинай Захааминай аймагай Санага нютагта Монгол Шагдуро-рилов үнинэй багша, тиихэдэ нүхэрынь Долгор Дам-«Буряадай АССР-эй габьяата багша» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүр-. Санагын дунда һургуулида хорёод жэлдэ буряад хэлэ, ли-ра зааха зуураа, нүхэр Дамчеева ниитын ажалда тон эдэб-эр хабаадалсана. Хүн зоной этигэл найдабари энэ хүндэ ехээр нхой. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һун-.

пиловэй гэр бүлэ үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ халуун ходо хандуулжа, тон зүбөөр тэдэниие һургаха, ажалша болгохын хойноһоо оролдодог байһанайнгаа ашаар шударгы хүбүүд, басагадые хүл дээрэнь гаргаба ха юм. Тэдэнэй ехэ Родион Новосибирскдэ аспирантурада һурана. Хоёрдохи хү-— Виктор гэгшэнь Зүүн-Сибириин технологическа институт д, барилгын инженерэй мэргэжэлтэй болоод, Хориин аймагта ажаллана. Тэрэнэй дүүнэр — Рита Улаан-Үдын багшанарай һургуулида, Света Зүүн-Сибириин технологическа институд-ана. Бага басаган Римма — дунда һургуулиин шаби. Һайн үүлгэтэй үхибүүд. Иимэл гэр бүлэ өөрынгөө нэрэ хүндэ дээ-н ябажа, өөрынгөө уялгые тон наринаар, оролдосотойгоор э ха юм. Иимэл гэр бүлэдэ үдэһэн үхибүүд багаһаа хойшо ндэ гээшые сахижа, үнэн сэхэ хүнүүд болохын хойноһоо жэ, «болоһонһоо ама хүрэжэ, бууралһаа һургаал абажа»

р бүлын нэрэ хүндэ... Өөрынгөө гэр бүлын нэрэ хүндые дээрэ , арюунаар абажа ябаал һаа, Эхэ орон, арад зонойнгоо, ню-магайнгаа нэрэ алдарые сахина гээшэ. Бүхы гэр бүлэнүүдэй энхэ, эбтэй зэтэй, зол жаргалтай ажаһуугаал һаа, Эхэ оро-һал һайн байха болоно бшуу. Гэр бүлын нэрэ хүндэ ганса-эй, бүлын хэрэг бэшэ, гүрэн түрын удха шанартай гэжэ да-ая. Тиимэһээ гэр бүлэнүүдэй, түрэлхидэй, хүмүүжүүлгын нүүдтэ партийна, комсомолой, ниитын эмхинүүд, советскэ үүд ходо оролсожо байг лэ!

Мүрысөөнэй туг үргэгшэд

УЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВҮҮД

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай областной совет энэ жэлэй III кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгөөр дамжуулгын Улаан тугые Улаан-Үдын горпромторгын 1-дэхи («Ангара») ба Улаан-Үдын горпищеторгын 13-дахи магазинуудай коллективүүдтэ 2-дохи мүнгэн шантайгаар барюулба. 3-дахи мүнгэн шанда горпромторгын ба горпищеторгын наймаанай баазын 9-дэхи магазинай коллектив хүртөө.

БурАССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын коллегини, гүрэнэй худалдаа наймаанай ба потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой президиумэй шиндхэбэреэр РСФСР-эй Худалдаа наймаанай министерствын ба РСФСР-эй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар Улаан-Үдын горпищеторгын 14-дэхи («Заря») хозрасчетно магазинай коллективтэ барюулагдаа.

Харин Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын, худалдаа наймаанай ба потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг Улаан-Үдын горпищеторгын 7-дохи магазинай коллективтэ барюулагдаа.

Гадна худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай 12 коллектив Хүндэлэлэй грамотанууд болон үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө.

К. БАРДОНОВ.

ЛЕНИНЭЙ орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой электровагонно участок коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһөөр үнинэй. Эндэхи хүдэлмэришэдэй дунда Лаврентий Деминой бригада илангаяа эршэтэ ажалаараа шалгардаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электрообмотчигуудай бригадир, коммунис ажалай ударник Лаврентий Дёмин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Мухар-Шэбэрэй аймагай „Забайкалец“ совхозой һаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдэй, Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшадай үүсхэлнүүд хаа хаанагүй дэмжэгдэнэ.

БИДЭШЬЕ ХУБИТАЯА ОРУУЛХАБДИ

Үбһэ тэжээлэй элбэг байхада, үхэр малай дулаан байрада байжа эдеэлхэ хаһада үбэлдөө мяха, һү ехээр абахын түлөө мүрысэхэ гээшэмнай алишье талаараа зүб ааб даа. Энээнһээ урагшашье жэл бүри шахуул үбэлжэлгын үедэ һү ехээр һаахын түлөө мүрысөөндэ оролсодог байгаабди.

Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ долоо һара соо үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө тэмсэхэ гэһэн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой һаалишад, малшадай үүсхэл урлае үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэнэбди.

Һаяшаг манай Элхиин фермын һаалишад Шаралдай нютагай малшадай бэшэгые бултадаа зүбшэн хэлсээд, өөһэдынгөө арга боломжые һайса хаража үзөөд, үбэлжэлгын үедэ баһал һү ехээр һаахын түлөө тэмсэхэ, республика доторoo дэлгэрһэн энэ мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидээбди. Тиигээд үхэр малай байжа эдеэлхэ үе—долоо һара соо (ноябрь-апрель һаранuудта) бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэмнай.

Иимэ үрэ дүн туйлаха арга боломжо манай фермэдэ гүйсэд бии гэжэ һананабди. Бидэ үнеэдээ бүри октябриин эхеэр дулаан байрадань оруулжа, таарамжатай рационоор үбһэ, зелёнко, буйлуулһан, эһээһэн талха тарянай зүйл эдюулжэ эхилээ һэмди. Мүн урин дулаан байһаниие һамбаашалжа, һайн харгатай газарта, тарянай һуурида адуулдаг байгаабди.

Эдэ бүгэдын ашаар намартаа малнай һү шэмээ ехэ татаагүй. Мүнөө олонхи үнеэдэйнгээ шэргэжэ, зариманайнь шэргэхэ дүтэлжэ байбашье һаань, бүхы 200 шахуу үнеэдһээ үдэрэй 750—770 килограмм һү һаанабди. Һаалишаднай Ханда Дугаржапова, Елизавета Никитина, залуу һаалишан Светлана Банзарова гэгшэд мүнөө үнеэн бүриһөө дунда зэргээр үдэрэй 6-7 килограмм һү һаадаг болонхой.

Иигээд ноябрь, декабрь һарада олохон үнеэд тугаллаха байна, тиихэдэнь һүн бүришье ехэ һаагдаха. Гансал малаа һайнаар эдеэлүүлхэ шухала. Энэ жэлдэ урдынхида орходоо үбһэ тэжээлшье яһала ехэ бэлэдхэгдэнхэй. Хэрбээ нёдондо колхоз 12 мянган центнер үбһэтэй, 2000 гаран тонно силостэй үбэлжэлгэдэ ороһон һаа, мүнөө 15,7 мянган центнер үбһэн, 4120 тонно силос бэлэдхэгдэнхэй. Малдэ эдюулхэ талха тарянай зүйлшье яһала элбэг. Тиимэһээ үбэлжэлгын үедэ үнеэдээ дүүрэн рационоор эдеэлүүлжэ, һү ехээр һааха арга боломжо манда гүйсэд бии гээшэ.

Байгша ондошье манай фермын һаалишад муу бэшээр хүдэлөө. Жэлэй үнгэрһэн арба һарада фермэмнай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2065 килограмм һү һаанхай. Түрүү һаалишад Галина Раднаева, Цыбикмид Бадмаева, Янжима Эрдынеева гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриһөө 2088-2150 килограмм һү һаагаад, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз соогоо мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараба.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, бидэ энэ туйлаһан зарим тэды амжалтаяа улам арьбадхан, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ сагаан эдеэ бүри ехээр дэлбэрүүлхын түлөө мүрысөөндэ хам оролсонобди.

Х. ДУГАРЖАПОВА,
Г. РАДНАЕВА,
Е. НИКИТИНА — һаалишад;
Р. ПУНСЫКОВА — техник-үрэжүүлэгшэ;
Д-Х. МАКСАРОВА — фермые даагша.
Загарайн аймаг.

ҺАРААР УРИДШАЛХА ЗОРИЛГОТОЙ

1971—1972 онуудай үбэлжэлгын үедэ үүсэлэгдэхэ малаа һайнаар шахажа, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхын 1000 граммһаа доошо бэшээр нэмээхээр республика дотороо үүсхэл гаргаһан Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой уряае Хэжэнгын аймагай ажахынуудай малшад нэгэн дуугаар һайшаажа байна. Эдэ үдэрнүүдтэ «50 лет Октября» совхозой үхэршэд арга боломжонуудаа хаража үзөөд, малаа дулаан байрада һайнаар харууһалжа, тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхын 1000 граммаар нэмээхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай.

Мүнөө совхоздо 100 үхэр шэмэтэ тэжээлээр шахап тарғалуулагдажа захалаа. Малшад даажа абаһан шахамалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые 350 килограммда хүргэжэ, гүрэндэ тушаахые хараална. Тиигэжэ совхозой үхэршэд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө Совет Конституциин һайндэр болотор сүм бэелүүлхые түсэблөөд, бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

А. КИРИЛЛОВ.

БУРЯАДАЙ ГЕОЛОГУУДТА

Агууехэ Октябриин хубисхалай 54 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэхэдөө, геолого-бэдэрэгшэдэй бригаданууд ажалай үндэр дүнгүүдые туйлаа. Тэдэ абаһан уялга, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Ахын экспедициин А. Муратовай хүтэлбэрилдэг проходчигуудай бригада имагтал Буряадай геологическа управленидэ бэшэ, харин Бүхэроссин мүрысөөндэ шалгаржа, Россин Федерациин Геологиин министерствын ба геолого-бэдэрэлгын ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртөө.

Байгша оной гурбадахи кварталай дүнгөөр Үдэ-Витимэй экспедициин ахалагша мастер Э. Галласай бригада, Багдаринай экспедициин ахалагша мастер А. Атаманчугай бригада амжалта туйлажа, мүнгэн шангуудта хүртэһэн байна.

Буряадай геологическа управлениин хүтэлбэрилэгшэдэй болон профсоюзай групкомой президиумэй һая болоһон хамтын зүблөөн дээрэ Октябриин хубисхалай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, илагшад тодоруулагдаа. Үрэмдэлгын мастернууд А. Демидовэй, В. Агеевэй, С. Захаринай бригаданууд, С. Новагай ударидадаг проходчигуудай бригада даабаряа 106,7 процентээр бэелүүлжэ, мүрысөөндэ мүн лэ түрүүлжэ гараба.

Туһалбариин бусад предприятинуудай дунда автотранспортна конторын коллектив илаа.

Буряадай геологическа управлениин коллектив ашагта малтамалнуудай нөөсэ улам арьбадхаха талаар шэнжэлгэ хэхэ, үрэмдэлгын хүдэлмэридэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, урлан нарижуулгын дурадхал оруулха, шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар абаһан уялгануудаа гүйсэд дүүргэ.

П. КАЗАРИНОВ.

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ!

ДАГЕСТАНАЙ АССР-эй, СМОЛЕНСКЭ, АЛМА-АТЫН, КОКЧЕТАВСКА, ЛЬВОВСКО, ЖИТОМИРСКО ОБЛАСТЬНУУДАЙ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урпа дүүргэхын түлөө мүрысэн, ургаса хурялгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, гүрэндөө хүдөө ажахын хэдэн янзын продуктнуудые худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ.

Городууд ба промышленна түбүүдтэ продукци эльгээхэ түсэбүүд дүүргэгдээ.

Хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдалга үргэлжэлһөөр.

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҺУРАЛСАЛ

Партиин XXIV съездын заабаринуудай, хүдэлмэрилэгшэдые һурган бэлдэлгын гурим улам һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой үндэһөөр, хүтэлбэрилхы партийна ба Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй саг үргэлжын курсын ээлжээтэ хэшээлнүүд эхилбэ.

Союзна республиканuудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд ба обкомуудай промышленностиин ба барилгын асуудалнуудые даадаг секретарьнар ноябриин 12-то КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна дээдэ һургуулида нээгдэһэн курсада һуража эхилээ. Эндэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Эрдэм ба техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ, академик В. А. Кириллин, «Правда» газетын ахамад редакторай нэгэдэхи орлогшо, философиин эрдэмэй доктор В. Г. Афанасьев элидхэлнүүдые хээ.

й АССР-эй Верховно
й Президиумэй Указ

...Р М. М. ГАСЬКОВЫЕ ...РЯАДАЙ АССР-эй ...ОВНО СОВЕДЭЙ ...РЕЗИДИУМЭЙ ...ЭЛЭЙ ГРАМОТААР ...ГНАХА ТУХАЙ

...ныл комсомолой, проф-...партийна органуудта ...соо аша үрэ ехэтэйгээр ...айнь түлөө, түрэһөөр ...болоһонтойнь даша-... КПСС-эй Буряадай ...пропаганда, агитациин ...аагша нүхэр Михаил ...ич Гаськовые Буряа-...эй Верховно Соведэй ...й Хүндэлэлэй грамо-...хха.

...АССР-эй Верховно ...оведэй Президиумэй ...рүүлэгшын орлогшо
А. СЫРЕНОВ.

...АССР-эй Верховно ...оведэй Президиумэй ...кретарь К. МАСЛОВ.

...-Үдэ,
...рдэй байшан.
... ноябриин 12.

ОРОЛДОЛГЫН АШААР

Жэлэй дүүрэхын ойртохо бүри ажалша зон хэһэн, бүтээһэн юумэеэ эрьен хаража, дутуу дунда юумэеэ хүсэлдүүлхэ гэжэ оролдодог заншалтай. Манайшье отделениин хүдэлмэришэд шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, социалис уялгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһанда обёорно, малай үбэлжэлгэдэ орохо талаар бии байгаа дутагдалнуудаа дары усадхахые хүсэнэ.

Отделениин таряашад, малшад энэ жэл хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар ажаллажа байнхай. Байгша ондо сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байжа, үерэй болоошье һаа, орооһо таряа абаха, һү һааха, мяха гүрэндөө тушааха гол зорилгонуудаа урагшатайгаар дүүргэнэ.

Газараа һайнаар элдүүрилдэг, тэндээ һайн шанартай сортовой үрэһэ, минеральна үтэгжүүлгэ, гербицид хэрэглэдэг болоһоной ашаар орооһо тарянай ургаса жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Мүнөө жэл отделенимнай бүхы дээрээ гектарай 15 шахуу центнер таряа хуряажа абаа. Түсэбнай 10,5 центнер байһан юм.

Таряа хуряалгын үедэ хура бороо ехээр орожо, нилээд бэрхэшээл ушаруулһан байна. Тиигэбэшье манай комбайнернууд оролдосотой һайнаар ажаллажа, ургасаяа саг соонь хуряажа шадаа. Эндэ комбайнернууд Михаил Перевалов, Борис Коногоров, Петр Протасов гэгшэдэй ажалые онсо тэмдэглэмээр. Эдэнэр сэлмэг час, үдэр бүхэниие алдангүйгөөр, хүсэдөөр хэрэглэһэн байха юм. Тиигэжэ комбайнер М. Перевалов 6301 центнер таряа суглуулжа абанхай. Комбайнер П. Протасов 548 гектар таряа амяарлан хадаһан байна.

Мүнөө үедэ отделениин механизаторнууд бүхы һолоомоёо суглуулжа, соможо дүүргээд, зеленкоёо түлэг хуряажа байнхай. Энэ жэлэй зелёнкын ургаса яһала һайн. Эдэ үдэрнүүдтэ бүхы зелёнкоёо сабшажа, бухаллажа дүүргээбди.

Отделениин таряашад, механизаторнууд гүрэндэ орооһо тушааха түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргээд байна. Мүн гүрэндэ мал ажалайшье продуктнуудые тушааха түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Ноябрь һарада гүрэндэ һү, мяха худалдаха түсэбөө дүүргэхэбди.

Эндэ һаалишад, малшадай аша габьяа ехэ. Мүнөө үедэ бүхыдөө 10400-гаад центнер һүн һаагдаад байна. Түсэбнай 11 мянган центнер юм. Тиигэжэ ноябрь һарада һү һааха, гүрэндэ тушааха жэлэй түсэб дүүргэгдэхэ жэшээтэй.

Энэ жэлэй үнгэрһэн 9 һарада һаалиин фермын коллектив үнеэн бүриһөө 2449 килограмм һү һаагаад байна. Энээнэй ашаар жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2600 килограмм һү һааха түсэбөө мүн лэ ноябрь һарада бэелүүлхэ аргатай болонхойбди.

Манай түрүү һаалишад бүришье ехэ һү һаана. Отделениин эрхим һаалишан Дашима Очирова үнгэрһэн юһэн һарада үнеэн бүриһөө 3200 килограмм, Бимба Дамбаева — 3100 килограмм, Нагмит Ванчикова — 2900 килограмм һү һаагаад байна.

Һаалишад, малшаднай бии байгаа арга боломжонуудаа хаража үзөөд, энэ үбэлжэлгын 7 һарада үнеэн бүриһөө 1600 килограмм һү һааха байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Эдэнэрһээ манай хонишодшье дутуугүй һайнаар хүдэлжэ гараба. Бүхы отделенеэрээ мүнөө жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 114 хурьга абажа, бултыень томо болгообди. Эхэ хони харууһалдаг Е. Бадмаевай бригада зуун хонин бүриһөө 121 хурьга, Л-Ц. Эрдынеевэй—108, Д. Бальдировай—107 хурьга түлжүүлээ.

Мүнөө үедэ эхэ хонид түлэг үрэжүүлэгдэжэ байнхай. Отара бүхэндэ хонидые үрэжүүлхэ дулаан пункт бии. Техник-үрэжүүлэгшэдээр шадабаритай бэрхэ хүнүүд табигданхай. Эхэ хонидшье тарганууд. Тиимэһээ хонид үсөөхэн үдэрнүүдтэ үрэжүүлэгдэжэ захадаа гараха юм.

Хонишоднай туйлаһанаараа һанаагаа амарнагүй. Ерэхэ жэлдэ амжалтаяа батадхаха хүсэлтэй. Бүхы отделенеэрээ ерэхэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө 115 хурьга томо болгохо гэһэн уялга абаабди. Түрүү хонишон Е. Бадмаев 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга түлжүүлхэ зорилготой.

Түсэбтэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ арга манда гүйсэд бии. Үбһэ, зелёнко, һолоомо хүрэхөөр абтаа. 4690 тонно силос даргаданхай. Талха тарянай зүйл малда урда жэлэйхиһээ нилээд ехэ үгтэхөөр. Адууһа малай байра үбэлжэлгэдэ бэлэн болоо тооной.

Байгша ондо адууһа малай тоо толгой олошоруулха түсэб бүрин дүүргэгдэхэ байна. Манай үхэршэд, һаалишад жэлһээ жэл бүри үнеэн бүриһөө тугал абажа шададаг Энэ жэлдэшье зуун үнеэн бүриһөө адагынь зуун тугал абтаха хараатай.

В. РИНЧИНОВ,
Ивалгын ОПХ-гай 3-дахи отделениие эрхилэгшэ.

ЧССР ГДР хоёрой хоорондын хэлсээнүүд

ПРАГА. (ТАСС). ЧССР-эй, ГДР-эй партийно-правительственна делегацинуудай хоорондын хөөрэлдөөнүүд Прага шадархи Лани гэжэ хэрэм-ордон соо хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлөөд, ноябриин 12-то дүүрээ. ЧССР-эй делегациие — КПЧ-гэй Генеральна секретарь Г. Гусак, ГДР-эй делегациие СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер толгойлбо.

Хөөрэлдөөнүүдэй түгэсхэлдэ хамтын коммюникедэ гар табигдаа. Хөөрэлдөөнүүд хани ёһоной, үнэн сэхээр үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө, зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар адли һанал бодолтой байһамнай элирээ гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ.

Социалис оронуудай нэгэдэлые улам бэхижүүлхын тула шухала бүхы юумэ хэхэ гэжэ шииденхэй байһанаа хоёр талынхид коммюнике дотороо элирхэйлэн мэдүүлбэ. КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлон хараалһан амгалан байдалай программа, тэрэшэлэн Варшавска договорто хабаатай оронуудай хамтын ябуулганууд Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо батадхахын түлөө тэмсэлэй талаар һайн үрэ дүнгүүдые хангана, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын ба социализмын түлөө тэмсэгшэ эб найрамдалта, демократическа хүсэнүүдэй хамтын ябуулгые шангадхаха таатай зохид арга боломжо олгоно гэжэ хоёр тала тусхайлан тэмдэглэбэ.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай 1969 оной уласхоорондын зүблөөнэй шиидхэбэринүүд галаадымнай политикын бата үндэһэ һууринь болоно гэжэ КПЧ, СЕПГ тоолоно гээд коммюникегэй түгэсхэл дотор хэлэгдэнэ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер түрүүтэй ГДР-эй партийно-правительственна делегаци нютагаа бусаба.

Москвагай университедтэ бэлэг

ДЕЛИ. (ТАСС). Бенгаль хэлэ дэлгэрүүлхэ бүхэиндиин бүлгэм бенгаль хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудай библиотекые Москвагай университедтэ бэлэг болгон эльгээбэ. Тэдэнэйнь дунда — новеллэнүүд, романууд, шүлэгүүд ба поэмэнүүдэй суглуулбаринууд бии.

Партийна организаци ба социалис мүрысөөн

ДАРЫ ХЭМЖЭЭ АБТАХААР

Дүрбэн жэлэй саада тээ Дунда-Бүхэнэй hү haалиин фермэ тухай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо, мүн аймаг соошье магтаалай үгэнүүдые хэлсэдэг hэн. Эндэхи эбтэй эетэй коллектив хоёр мянганай хилэ дабанхай, 1967 ондо үнеэн бүриhөө 2648 килограмм hү haажа абаhан байгаа. Тиихэдэ бүхы колхоз дээрэнь абажа харабал, үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2211 килограмм hүн haагдаhан байба. Энэнь тэрэ үедэ аймаг соогоо эгээн hайн үрэ дүн байhан.

Нэгэтэ фермын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ түрүү haалишад Нина Черниговская, Любовь Григорьева гэгшэд хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Озерно hү haалиин фермын коллективые социалис мүрысөөндэ уриха гэhэн дурадхал оруулhан юм. Энэ дурадхалынь дэмжэгдэжэ, хоёр фермынхид хоорондоо мүрысэжэ эхилээ hэн.

1968 оной эхеэр Озерно фермынхидhээ гадна Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бусад фермэнүүдэй түлөөлэгшэд, түрүү малшад икшэ ерэжэ, дунда бүхэнэйхидэй ажал хүдэлмэритэй танилсаба, дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэбэ. «Танай хүдэлмэритэй танилсабабди. hү ехээр үгэдэг үүлтэртэ үнеэдтнай hайнууд байна. Илангаяа нүхэр Гомбоевой даадаг үнеэд hайнууд. Владимир Нурбуевич даажа байhан үнеэн бүриhөө 4480 килограмм hү haагаа бшуу. Оролдожо ажаллаhанай үрэ дүн иимэ байна ха юм. Зүгөөр дутагдалнуудтайшье байнат. Хашаа хорёотнай хуушараа, хүндэ хүшэр ажал оньhожоруулагданагүй, бар хүсөөр лэ бүтээгдэдэг байна» гэжэ Загастайн малшад хани нүхэдтөө сэхыень хэлэжэ бусаhан юм. Эдэ үгэнүүдые шагнажа байхадаа жаргалантынхид, нэн түрүүндэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд аятүйрхэжэ hууhан, зохихо хэмжээнүүдые абаха бэзэ гэжэ найдагдаhан байгаа.

hүүлээрнь мүрысэгшэ хоёр колхозуудай малшадай хамтын саглаан болоожо, тэдэнэр аймагайнгаа hү haалиин фермэнүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандалга абаhан юм. Тэрээн соонь нигэжэ хэлэгдээ hэн гэбэл: наймадахи табан жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриhөө 3000 килограммhaa бага бэшэ hү haадаг болохо, 1968 ондо 2500 килограмм hү үнеэн бүриhөө haaха.

Хаража үзэхэдэ, ехэ уялга болобошье, хүсэд дүүргэгдэхээр. Имагтал малшадай ажал зүбөөр эрхилхэ, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала байhан. Теэд Тельманэй нэрэмжэтэ колхозые абажа үзэбэл, тиимэ юумэн болоогүй, абаhан уялгануудынь холо дүүргэгдээгүй үлэшөө.

1970 оной дүн хараад үзэе. Центнер hү үйлэдбэрилгэдэ тус колхоздо 24 түхэриг 24 мүнгэн гаргашалагдаба. Түсэбөөр хараалагдаhанhaa 8 түхэригөөр ехэ байба. Аймаг соо эгээн ехэ үнэ сэнтэй hүн эндэ үйлэдбэрилэгдөө бшуу.

Ямар шалтагаанhaa иимэ тулюур байдал тохёолдооб? Гол шалтагааниинь гэбэл, hү үйлэдбэрилхэ жэлэй түсэб дүүргэгдээгүй. Түсэбөөр хараалагдаhанhaa 2700 центнер hүн дутуу абтаа, үлүүсэ ехэ тэжээл гаргашалагдаа. Нэгэ центнер hү haaхын тулада, 1,8 центнер тэжээлэй единицэ, 2,54 хүдэлмэриин үдэр гаргашалагдаhан болоно. Энээн дээрэhээ боложо ажалай түлөөhэндэ түсэбhөө үлүү 35476 түхэриг ошоо гээшэ. Мүн бусад гаргашанууд ехэ байгаа.

Энэмнай миинтэ болоhон хэрэг бэшэ юм. Иимэ эрхэ байдал эндэ hүүлэй гурбан жэлэй туршада ходо үргэлжэнэ. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз hү үйлэдбэрилхэ түсэб, энэ талаар абаhан уялгануудаа эдэ жэлнүүдтэ дүүргэнэгүй.

Энэ гээгдэлhээн гарахын тулада колхозой правлени, партийна организаци шухала хэмжээнүүдые мүнөөшье болотор абанагүй. haалишадай дунда хүдэлмэри hулаар ябуулагдана, hү haалиин фермэнүүдые оролдосотой бэрхэ хүдэлмэришэдөөр хангахын тулада оролдоногүй, анхаралаа табинагүй.

Дунда-Бүхэнэй үүлтэртэ үнеэдэй фермын мэдээжэ haалишан Владимир Гомбоевтой 1970 оной февральда хөөрэлдэhэнөө мүнөөшье мартагшагүйб. «Манай хүдэлмэридэхи гол дутагдал гэбэл, hү үйлэдбэрилгэдэ колхозой, мүн отделениин хүтэлбэрилэгшэд, партбюро ба партийна комитет ёhoop анхарнагүй. Хүндэ хүшэр ажал оньhожоруулха тухай оло дахин хөөрэлдэбэшье, бодото дээрээ юушье хэгдэнэгүй. Мүнөөшье үнеэдээ гараараа haanабди. Үглөөнэй харанхыhaa үдэшын харанхы болотор haалишан хүрзэ, аса хоёроо гарhaaн табинагүй ха юм. Тэжээлээ өөрөө зөөхэш, аргал шэбхыень арилгахаш. Кино хараха, hуралсаха, сэнгэлигээр амарха сүлөөтэй саг олохогүйш. Тиимэhээ фермэ дээрэ ажаллаха хүнүүд олдоногүй, ходол дуталдажа байдаг» гэжэ тэрэ сэхыень хэлэhэн юм. Мүнөө колхозой эрхим haалишан өөрөө үбшэнэй шалтагаанаар фермэhээн гаража ошонхой.

Жэшээлхын тулада холо ошоhоной хэрэггүй. Үнгэрhэн хабар — зунай туршада фермэ дээрэ 5—6 haалишад hэлгэгдээ. Заримдаа бүлэг үнеэд 2—3 үдэрөөр haагдангүй үлэшэдэг байгаа. Январь hарада үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 244 килограмм hүн haагдаhан байбал, hүнэй эгээл ехээр абтаха июль hарада 228, августда — 168, сентябрь hарада арайхан гэжэ 116 килограмм hүн haагдаhан байна. Фермын зоотехник И. А. Кавелинэй тоолоhоной ёhoop, зунай үедэ доодо захань 500 центнер hүн алдагдаа. Мүнөөшье hү haалинь дээшэлнэгүй. Юhэн hарын дүнгөөр Дунда-Бүхэнэй фермэдэ үнеэн бүриhөө 1980 килограмм hүн haагдаад байгаа hэн. Тиигэжэ жэлэй туршада 2600 килограмм hү haaха гэhэн уялгаяа дүүргэхэнь бэрхэтэй байдалда оронхой, саарhан дээрэ үлэхэнь дүтэлөө.

Эдэ бүгэдые колхозой правлени, партийна комитет hайн мэдэжэ байна. Теэд зохихо хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

«Социалис мүрысөө саашадань улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол соо табигдаhан зорилго, эрилтэнүүдтэй тааралдуулан шухала хэмжээнүүдые дары абаха саг ерээ гэжэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой партийна комитедтэ hануулмаар.

Ц. БАЛДАНОВ.
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редакторай орлогшо.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

УРМАШУУЛГА НҮЛӨӨТЭ...

Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй модо ехээр бэлэдхэхэ зорилгоёо Итанцын леспромхозой коллектив муу бэшээр бэелүүлнэ. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха энэ жэлэй 10 hарын даабари 102 процент дүүргэгдээ. Леспромхоз технико-экономическа талаараа гэмгүй hайн дүн туйлажа байна.

Модошодой гүрэнэй түсэб, абаhан социалис уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөн ехэ үүргэ дүүргэнэ. Леспромхозой дирекци, партком, рабочком инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, модошодой хабаадалгатайгаар 1971 оной социалис мүрысөөнэй дүрим зохёоhон юм. Энэ дүрим зохёоходоо, модо бэлэдхэлэй пункт, мастерска участок, бага комплексно бригада, модо шэрэдэг автомашинын жолоошод, модо ашаха, буулгаха ажал дүүргэгшэдэй хоорондо социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй үүргэ улам дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, мүн материал, запасной частьнуудые алмаха, ажалай журам наринаар сахиха гэжэ дүримэй ёhoop хараалагдана. Мүрысөөнэй дүн hара бүхэндэ согсологдохо болоо. Түрүү hуури эзэлhэн коллективтэ дамжуулгын вымпел, мүнгэн шан барюулагдана. Кварталай үрэ дүнгөөр дамжуулгын Улаан тугые мүнтэн шантайгаар барюулха гурим тогтоогдонхой. Участок, пункт, бригада, экипаж бүхэн социалис уялга абана, ямар коллективтэй мүрысэжэ байhаниинь тэрээн дотор хэлэгдэнэ.

Бага комплексно бригадануудай дунда мүрысөө эмхидхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Эдэ бригаданууд модо бэлэдхэлэй гол хүсэн гээшэ. Тэдэнэй hайнаар ажаллажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ байгаа haань, бүхы леспромхоз амжалта туйлаха зэргэтэй ха юм. Леспромхозой бага комплексно бүхы 19 бригада түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанхай. Нүхэд Пантелеев, Шангов, Мельников, Балканов гэгшэдэй даадаг бригаданууд түсэбэй ёhoop 8—12 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай аад, 19 мянган кубометр бэлэдхэн таллуулха гэжэ шиидээ. Эдэ бригаданууд уялгаяа дүүргэхэ гэжэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. 18 бригада түсэбөөр хараалагдаhан даабаряа hара бүхэндэ үлүүлнэ.

Нүхэр Пантелеевэй бригада жэлэй туршада 11394 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 15.795 кубометртэ хүргөө гэхэ гү, али түсэбөө 138 процент дүүргээ. Нүхэд Мельниковэй, Ионовой, Шутовой бригаданууд жэлэйнгээ даабари мүн лэ дүүргэhэн байна. Нүхэр Анисимовай бригада түсэбтэ даабариhaa гадна абаhан социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ. Жэл соо 14.000 кубометр модо бэлэдхэхэ гэжэ хараалhан аад, 9 hара соо 14.388 кубометр бэлэдхээд, ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа эхилээ. Нүхэд Коневой, Заиграевай, Мельниковэй, Михайловай, Шутовой бригаданууд уялгаяа дүүргүүтэй болоо.

Леспромхозой олонхи бригаданууд жэлэй эхиндэ абаhан социалис уялгануудаа дахинаа хаража үзөөд, урдань хараалhанда орходоо 3—5 мянган кубометрээр үлүү ехэ модо бэлэдхэхэ гэжэ шиидэбэ.

Автобазын коллектив жэл соо 226 мянган кубометр модо шэрэхэ түсэбөө декабриин 29-дэ дүүргээд, даабариhaa гадуур 2500 кубометр модо шэрэхэ гэжэ хараалhан юм. Уялга абахань түрүүшын нэгэ алхам гэжэ мэдээжэ. Абаhан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ бултадаа тэмсэхэ. даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ арга хүн бүхэндэ хангаха, эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха шухала. Автобазын хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци эдэ асуудалые зүбөөр шиидхэхэтэй хамта, мүрысөөнэй дүн саг соонь согсолхо, бүгэдэндэ мэдээжэ болгохо гэжэ яhала анхарна. Модо шэрэдэг автомашинын жолоошодой хэды кубометр модо шэрэhэниинь, даабаряа хэды процент дүүргэhэниинь үдэр бүхэндэ согсологдодог болоо. Мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябагшадые магтаhан «Дайшалхы хуудаhан», «Сахилгаан» тэрэ доро гаргагдадаг.

Һарын, кварталай үрэ дүнгөөр дамжуулгын вымпел, дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдана. Хэрбээ жолоошоной хоёр кварталай туршада түрүү hууряа ого алдаагүй байбалынь, тэрээндэ «эрхим жолоошон» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдодог, 50 процентээр ехэ мүнгэн шан барюулагдадаг. Жолоошон Ивановой экипаж жэлэй эхинhээ хойшо социалис мүрысөөндэ эрхимлээ. Модо шэрэхэ 1971 оной түсэбые декабриин 15-да дүүргээд, даабариhaa гадуур 1000 кубометр модо шэрэхэ уялга абаhан энэ экипаж даабаряа hара бүхэндэ үлүүлжэ ябаhaap.

КРАЗ-225 автомашинын жолоошон Ю. У. Морозов алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэе гэhэн уряа гаргаhан юм. Тэрэ автомашинаяа капитальна засабаригүйгөөр 120 мянган километрэй зайда ябуулха, жэл соо алмаhан горючи, тоhодолгын материалаа хэрэглэжэ нэгэ үдэр ажаллаха гэжэ хараалаа. Автобазын бүхы жолоошод энэ үүсхэл дэмжэн, горючи, тоhодолгын материал алмаха гэжэ шиидээд, тусхай уялга абаhан байна. Жолоошодой жэшээгээр леспромхозой бусад коллективүүд алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэнэ.

Социалис мүрысөөнэй үүргэ тон ехэ. Мүрысөө зүбөөр эмхидхээд, ударидаад байхада амжалта заатагүй туйлагдадаг, ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулагдадаг. Леспромхозой дирекциин, парткомой, рабочкомой энээн тухай мартадаггүйнь hайшаалтай. Теэд социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэhэн түрүүшүүлые урмашуулха, хэhэн, бүтээhэн ажалайнь зэргээр хүндэлхэ ехэ шухала. Эндэ моральна, материальна урмашуулга хэрэглэгдэнэгүй гэхын аргагүй. Һарыншье, кварталайшье үрэ дүнгөөр вымпел, дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулагдана.

Харин моральна урмашуулгын нүлөө дээшэлүүлхэ гэжэ анхарагданагүй. Түрүүшүүлые материальнаар урмашуулжа, шан барюулаа haa, хүрөө гэhэн hанал бодол заримдаа баримталагдана. Социалис мүрысөөнэй гурим доторшье энээн тухай мүртэй юумэ хэлэгдэнэгүй. Мүрысөөндэ шалгарагшадые урмашуулха 25 мүнгэн шан тогтоогдоhон юм. Харин эдэ шангууд баяр ёhололой оршон байдалда барюулагданагүй, салин хүлhэнэй кассаар дамжуулан үгтэнэ.

Иимэ баримта элирүүлhэн нэгэ жэшээ дурдамаар. 3-дахи кварталай үрэ дүнгөөр мастернууд Филатовай, Чернецкиин хүт... участогуудта «Забайкал... бинадай болон профсо... мой 250—350 түхэри... шан барюулагдаха ба... промхозой дирекци... хоорондоо зүбшэн хэл... мүнгэн шангые мастерск... гуудай бүхы гэшүүдтэ... үгэхэ гэжэ шиидээ. Т... шан салинтайнь хамта... юм. Модошодой хүсэ... рюулжа ажаллаhаниинь... гоор урмашуулагдаагүй... бусадта мэдээжэ болго... рин миин лэ салин хү... мэлтэ болгон барюулагда...

Моральна урмашуул... онол аргануud хүсэдөөр... дэнэгүй. Хүндэлэлэй г... дые барюулха, hайн аж... лөө баяр хүргэхэ, түрүүш... рэ обог хүндэлэлэй сам... тэртэ бэшэхэ гэхэ. мэ... гоор хэрэглэгдэнэгүй... промхозой хүндэлэлэй... үнинhөө шэнэлэгдээгүй... рүүшүүлэй аллей, ажа... солын дэбтэр үгы ба...

Социалис мүрысөө... үрэ дүнгыень согсолхо,... дэ шалгарагшадые ур... талаар бии байгаа дутаг... усадхабал, мүрысөөнэй... дээшэлүүлэгдэхэ байна.... альна урмашуулга ба... оршон байдалда барюул... на урмашуулга hайнаа... лэхэ шухала. Тиигээ hа... хозой ажалайнь үрэ... hайн байхань дамжаг...

М. Ж...
КПСС-эй Буряадай ... пропаганда ба ... таhагай инстр...

Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой гахайн фермэдэ хамтадаа 1155 гахай харууhалагдадаг. Эндэ мүнөө эхэ гахай бүхэнhөө 7—7 поршоонхо абажа, толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 400 граммаар нэмээдэг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гахайшан Т. Т. Маркина ветврач М. Л. Слепков хоёр поршоонхо шалган үзэжэ байна.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

УХААЛАН ЗОХЁОГШОД ОЛОШОР...

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын урлан наринжуулагшад үнгэрhэн табан жэлдэ абаhан социалис уялгаяа амжалтатай дүүргээ. Табан жэлэй хугасаа соо тэдэнэрэй оруулhан 1005 дурадхалайнь 910 үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 230,6 мянган түхэригэй ашаг олзо асарhан байна.

Харин шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ урлан наринжуулагшадай тоо олошорно, hони hониин дурадхалнууд ороно. Үнгэрhэн юhэн hара соо 126 шэнэ дурадхал ороо. Тэдэнэй авторнуудай дунда олон коммунистнар бии. Жэшээлхэдэ, И. К. Иванов, А. Г. Пашин, Н. М. Гобитов, И. Г. Арефьев болон бусад.

Тиихэдэ ээрэлгын цехэй хүдэлмэришэд И. П. Долгих, Н. ... ридонов, В. М. Ковалев... юhэ hарын турша соо гур... бан дурадхал оруулаа. Т... лэдбэридэ бултадаа нэбт... дээд, 150 түхэригэй ... асараа.

Нүхэд Н. И. Придо... Р. В. Хамышкеева, Н. Го... ва гэгшэдэй оруулhан хам... радхал илангаяа анхармаар...

Мүнөө үедэ фабрикын ... хүн бүхэн урлан наринжуу... ухаалан зохёогшо юм. Ти... Улаан-Үдын нарин сэмбын ... рика коммунис ажалай ... ти гэhэн нэрэ зэргэ ... абажа ябана.

Н. ХАЗАГ...

ХАНИ БАРИСААНДА ЗОРЮУЛАН

Улаан-Үдын авиационно заводой комсомолой комитедэй үүсхэлээр, hаяшаг совет-вьетнам арадуудай хани барисаанай недели үнгэргэгдэбэ. Хүдэлмэришэдэй дунда hонирхолтой лекцинүүд уншагдаба, вьетнам залуушуулай ажабайдал, ажал хэрэгүүд, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө эрэлхэгээр тэмсэжэ байhан тухай үргэн хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэбэ. Тус заводой комсомолшууд залуушуул ажалай hүүлээр үлэжэ хүдэлөөд, олоhон мүнгөөрөө ном, тетрадь, гуурhа, гэхэ мэтэ hуралсалда хэрэгтэй юумэ абажа эльгээхээр шиидээ. Энэ хүсэл эрмэлзэлынь заводой партком халуунаар дэмжэhэн байна.

Механическа цехэй 60 комсомол-залуушуул ажалайнгаа hүүлээр хүдэлжэ, ехэ продукци бүтээгээ. Комсомолшууд Людмила Кобликова, Зоя Капустина, Николай Карпенко гэгшэд халаанайнгаа даабари 2 часаар урид бүтээжэ, бусадhaa эрхимлээ.

Александр Александрович Зосиной хүтэлбэрилдэг бригадада коммунис ажалай нэрэ зэргэ олгогдоhон юм. Энэ бригадын хүдэлмэрилэгшэд ажалай hүүлээр үлэжэ, түсэбhөө гадуур нилээд ехэ продукци үйлэдбэрилөө. Тиигээд олоhон олзоёо сүм Вьетнамай залуушуулда эльгээхээр шиидэбэ.

— Аха дүү вьетнам арад гансаараа бэшэ. Советороной ажалша зон туhална, туhа хүргэхөөр хододоо бэлэншье, — гэжэ комсомолец Николай Карпенко мэдүүлнэ. Тиимэhээл эдэнэр ажалайнгаа hүүлээр өөрынгөө дураар хүдэлөөд, олоhон мүнгэеэ вьетнам арадта эльгээхээр шиидэбэ ха юм.

А. ШАРИПОВ,
Н. ФЕДОТОВ.

ОЧЕРК

АМАРАЛТА ЭРИДЭГГҮЙ СЭДЬХЭЛ

НАБТАРХАН ушааг соо ян хуурай нарhан түлеэнэй урматайгаар нижаганаса носохонь элихэнээр дуулдана. Мүн саана стол дээрэ байhан «будильник» часай нэгэл жэгдээр «тас-тос, тас-тос» гээд hалахагүйдэнь хашархааршье шэнги, зариманддаа дуураад hажащахааршье болоно.

Дариима Очировна пеэшэнэй дулаан ольhондо нюргаа жэгнүүлэн, набтархан ябаган шэрээ hандайланхай, ноohо ээрэжэ hууна. Зайн галай хурса гэрэлдэ гэр соонь яларма hаруул. Зохидоор урихан хүбхэгэр сагаан хөөбэр ноohонhoo утаhа гарган hубижа, ээрсэгээ эрьюулхэдэнь, тэрэнь нэгэ үзүүрhээ эршэлэгдэhээр саашаа томогдожол, томогдожол байна.

Хүн гээшэ ямар нэгэ ажал хэжэ гү, али хажуудаа үгээ андалдажа hууха нүхэргүй гансаараа байхадаа хэзээдэшье нэгэ юумэн тухайл бодожо, сэдьхэл зүрхэндөө баярлажа гү, али гуниглажа байдаг ха юм даа. Мүнөөшье ноohо ээрэжэ hуухадаа Дариима Очировна тугаарай hабагша татажа эхилhэн ута бодолнуудаа, энээхэн ээрсэгэйнгээ эрьелдэhэндэл адляар, толгой соо мухарюулжал, мухарюулжал hууна.

ҮСЭГЭЛДЭР үдэшэ малай хашаа соо болоhон нэгэ иимэ хөөрэлдөөн тэрэнэй ухаанhaaнь огто гаранагүй. Фермын haалишадай үнеэдээ haажа дүүргэхэеэ байтарнь отделениин зоотехник Борис Баглаев мал ажалай бригадын бригадир Радна Осоров хоёр газааhaa орожо ерэбэ. Абаhaap лэ үхэр малай үбhэ тэжээл, үбэлжэлгэ, hү, haалга, социалис мүрысөөн тухай хөөрэлдөөн эхилшэбэ

— Зай, нүхэд, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой haалишад үбэлжэлгын долоо hара соо үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү haaхын түлөө мүрысэхэ гэhэн үүсхэл гаргаад байнабшибы даа. Таанад энээн тухай газетэдэ уншаа гүт?—гээд, Борис Баглаев бултанай нюур нэгэ-нэгээр ээлжэлүүлэн харана.

— Уншахыеньшье уншаабди. Бидэ аяар тэды шэнээн hү haажа шадаха бэшэлди. Харагты, арбаад үнеэ шобторжо haагаа болоhон hүмни энэ, — гэжэ Роза Ибадуллина хүнэгэй хахадhaa тээ дээрэхэн hү харуулба.

— Нээрээшье, haянай үнеэднай хоёжороо, зариманиинь шэргэхэшье дүтэлөө. Ингээд ноябрь, декабрь, январь соо олон үнеэд тугаллаха, тиихэдэ hү haaм hураггүй нэмэхэ юм ааб даа,—гэнэ haалишан Шамсанур Ахтямова.

ЭДЭ БҮГЭДЫЕ шагнажа дуугай байhан Дариима Жамсуева дүтэлжэ ерээд хэлэбэ:

— Үбhэ тэжээлэй элбэгтэ үбэлжэлгын долоо hара соо үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү haaха гээшэ тиимэшье хүндэ бэшэ. Ши, Шамсанур, сохом haaжа шадахаш, үнеэдшни яhала hүтэй. Теэд, сэхыень хэлэхэдэ, манай фермын үнеэдые бүхы дээрэнь hайн үүлтэрэй гэхын аргагүйл даа. Оройдоо хоёр-гурбан haалишаднай үнеэн бүриhөө жэлдээ 2000 килограмм hү арай гэжэ haана бшуу. Харин республикын түрүү haалишад, бүхэли фермэ, ажахынууд үнеэн бүриhөө 3000—4000 килограмм хүрэтэр hү haадаг болонхой гэжэ газетэдэ уншахадаа, үнэн зүрхэнhөө атаархахаар байдаг. Борис Павлович, бидэ, юрэдөө, хэзээ эдэ үнеэдэйнгээ үүлтэр hайжаруулха, hү ехээр haадаг болохо зонбибди?—гээд, зоотехнигэйнгээ урдаhaa сэхэ харана.

— Дариима Очировна, энэ хүдэлмэриинетнай нэгэ-хоёр жэл соо бүтээжэрхихэ аргагүй, саг хэрэгтэй,—гэнэ тэрэнь.

— Тиимэшье hэн гэлэй. Ядахын сагта, эдэ эгээн hүтэй үнеэдэйнгээ эмэ тугал, бурууннуудые илгаад, фермэ дээрээ тусгаар харууhалжа томо болгохо, үсхэбэридэ табихаяа яанабибди. Мүнөө тэдэмнай ямаршье тэмдэггүйгөөр hүрэгтэ ниилүүлэгдээд лэ совхоз соо тарашана ха юм,—гэжэ үнинэй haалишан өөрынгөө hанаашые хэлээд лэ байна.

— Валериин эжы, зүб хэлэнэш. Теэд ши хэдэхэн hара болоод пенсидэ гарахаяа байнаш. Малай үүлтэр hайжаруулагдаг, болигшье, шамда ехэ хамаатай бэшэ болоол, юуень сэдьхэлээ үлүүсэ зобоонош,—гэжэ тэндэhээ нэгэнэй дуугархада, Дариима хүгшэн, урмаа хухарhандал, юушье хэлэнгүй саашаа ябашаба.

ПЕНСИДЭ гаража, хорёод-гушаад жэлдэ нэгэ үдэр haатаа hамшаагүй, хэжэ ябаhан ажалаа, haажа байhан үнеэдээ хуу орхижо, энээхэн гэрэйнгээ оёорто хара амиханаа хараад hууха саг ерэхэнь гү гэжэ hанахадаа, Дариима Очировнагай сэдьхэлдэ юундэшьеб гунигтай болоно. Хүшэр хүндэ үедэ эсэхэ, залхуурхадаа нэгэшье үдэр юумэ хэнгүй миин хэбтэhэйб гэжэ залуу ябахадаа нэгэнтэ бэшэ hанадаг haab даа. Харин мүнөө гэнтэ ямаршье ажалгүй, hанаа сэдьхэлээ зобоохо нэгэшье юумэгүй болоод ябаха болоо haань, бүхы ажабайдалынь оройдоо hонигүй болошохо шэнгээр hанагдана.

Табин таба наhан. Тэрэнэй дүшөөд жэлыень түрэл Доодо-Гол нютагтаа хүдэлжэ үнгэрhэн наhан. Мүнөө hанаад үзэхэдэнь, энэ үе соо хээгүй ажалынь үгы шэнги. Морин анзаhaap газар хахалаад, Үдэ голоор мүльhэтэй уhа ойможо ябаад, модо урадхуулаа, үбэлдөө ой тайгада модо отолжошье үзөө. 1937 онhoo хойшо haалишан болоод хүдэлжэ байтарнь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилбэ. Эрэшүүлэй фронтдо мордоходо, трактор, комбайнда hуужа, газар хахалха, сеялкэ шэрэхэ, ороohо таряа хуряаха хүнүүд хэрэгтэй болоо haab даа. Тиихэдэл хэдэн залуу басагадтай хамта Дариима трактористын курсада hурахаяа Элхи ошоо бэлэй. Тэрэ үедэ үни удаан hураха забдашье хаанаhaa байха hэм. Эгээл hара hураад колесно тракторай жолоо барижа, газар хахалжа эхилбэ. Намарынь комбайнда хүдэлөө. Тиигэн нигэн ядаhaap зобоhoop яhала бэрхэшье механизатор болоод хүдэлжэ байгаа. Нэгэтэ тракторайнгаа мотоорой унтаршахада гүйжэ буугаад, заводкоорнь эрьюулжэ оробо. Тэрэ үеын тракторшье мэдээжэ haab даа. Үдэрэй гурба-дүрбэ дахин картерыень задалха, «подтяжка» гэдэгыень татахаш. тоо томшогүй оло дахин свеча, магнетоень задалхаш... Эрьюулжэ байтарнь завсдной барюулынь гэдэргээ сохиходоо, тушаан боложо, нюур дээрэнь буугаа ха юм. Гэнтэ мэдээ ороходонь, сугтаа хүдэлдэг басагадынь ехэл айшанхайнууд:

— Дариима, Дариима, яагаабши, бараг гүш? Нюдыешнил дайраагүй хадаа ээллээ гээшэ, — гэлдэжэ, дээрэнь тонгогошолдожо байбад.

ХЭДЭН ХОНОГТО больницада хэ... жэ аргалуулаад. Дариима ... трактортаа hууба. Тиихэдэнь зарим... нүүд гайхалсан, нигэжэ хэлсэhэ... байха:

— Яагаа нэтэрүү үсэд басаган гэ... Нюур нюдэеэ гэмтээлгээд, хэhэ... энэшни үнөөхи трактортаяа носо... hoop лэ.

Дайнай дүүрэжэ, эрэшүүлэй бу... ерэхэдэл Дариима Жамсуева «булд... лэгөө» орхижо, урдынгаа ажалда ... hон, haалишан болоhон байна. Тэр... hээр гуша шахуу жэлдэ Доодо-Го... фермэдэ таhалгаряагүй хүдэлнэ г... Жэлhээ жэлдэ hү ехээр haажа, ... совхоз соогоо оло дахин магтуу... Хүндэлэлэй грамота болон шангу... шье хүртэhэн байха. Мүнөө жэлэ... гэрhэн арба hара соо тэрэ үнеэн бү... hөө 2150 килограмм hү haaжа, от... ни, совхоз соогоо дэлгэрhэн мүрысө... хоёрдохи hуури эзэлжэ ябана.

...Дариима Очировна энэ ээрэжэ ... hан ноohонойнгоо дууhашагүй ута ... hандал адли үлхөө олон бодолну... абтаад hууходаа, үнөөхи үри хүүгэ... хайгаашье hанааниинь хадуурна ... тэй. Улаан-Үдэ хотодо хүдэлдэг ... басаган Мария бишыхан аша хүб... Эдик хоёрынь hанагдаадхина. Баhа ... гэрэгшэ хабар Совет Армиин ... ошогшо Валерий хүбүүнhээ үни... бэшэг абаагүйдөө hанаата болоно ... ханада үлгөөтэй байhан календарь ... шэ хараад абана. Эндэhээ холо ... Удинскда, наймадахи класста hу... Олег хүбүүнэйнгээ амаралтын ... бүхэндэ ерэдэгшье haaнь, баhал тэр... хүлеэжэ ядаhан шэнги байна. Газаа... хинда гэрэй оройн дараансын хүд... дэ гү ,али ямаршье юумэнэй «түрд»... хэдэ, үхибүүдэймни али нэгэниинь ... жо ерэхэнь гэжэ hанаhандал гү, ... гоо шагнаархан hууха юм.

Иимэл гүб даа, эхын энэрхы сэдь... Үхибүүдээ багахандань үбдэнэ хаб... аа гү гэжэ үлгы дээрэнь унтангүй ... хо. Тиигээд ехэ боложо, хүл дээрээ ... раад, хаана нэгэ тээ ошоходонь, т... мни үлдэжэ даараажа ябанагүй аа гү ... жэ ходо hанаха, сэдьхэлээ зобохо. ... нөөшье үдэшэ үнеэдээ haажа ерэ... Дариима Очировна сайгаа ша... уугаад, үхибүүдтэе дулаан оймhо ... энэ ноohо ээрэжэ hууна бшуу.

М. НАМЖИЛОВ.

Хориин аймагай Үдын совхоз.

Буряадай барилгын управлениин 4-хи барилга хабсаралгын участогай хүдэлмэришэд Буряадай багшанарай институдай hуралсалай шэнэ байшангай барилга дээрэ хүдэлнэ. Эндэ городской соведэй депутат Екатерина Терентьевна Колмаковагай звено илангаяа hайнаар ажаллана. Тус звено үдэр бүриингөө даабарине 120-125 процент дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колмаковагай звено ажалдаа.

М. СУТУРИНАЙ фото.

Хурамхаанай барилгын участок. Эндэ хони малай байрануудай барилгада хэрэглэгдэдэг түмэр-бетон зүйлнүүд, сонхын раманууд, үүдэнүүд, мүн бүхэли гэрнүүдшье баригдаад холын отара, фермэнүүдтэ эльгээгдэдэг юм.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АРАДАЙ ХИНАЛТЫН БУЛАН

...ЛОНОЙ ХЭРЭГ

...зөөри гамнаха, арьбалан хүгжөөхын түлөө ...оролдодог ушар хадаа бүгэдэ арадай һайн ...мэлзэлэлэй ушар ёһоёо мэдэхэ байһанай, нии...нин эзэн болоһон уялгаа ойлгодогой гэршэ

...шухала хэрэгтэ олоп тоото арадай хинагшад ...хубитые оруулжа байдаг юм. Жэшээ болгон, ...аймагай арадай хинагшадай комитет, тэрэнэй ... болон постнуудай хүдэлмэри тухай хэлэхэ ...рэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, хориинхид, республи... бусад аймагуудай арадай хинагшадта адли, ... зөөри хинан хараха талаар яһала ехэ хүдэл...лжа байдаг.

...хинагшадай Хориин районно комитет ниитын ...толгойе бүридхэхэ, гээлтэ хоролтыень шал...лаар ехэ юумэ хэдэг. Мүн ниитын бусад бухы ...трактор, машинаһаа эхилээд аса, тармуур хү...итын зөөри бүридэлдөө абанхай юм. Эдэ ...хэр зэргэ хадагалагдажа, харууһалагдажа бай...үблөөнүүд дээрээ хэлсэдэг. Шалгалтын ...зохихо хэмжээнүүдые абхуулдаг бай... тэдэ Анаагай совхозой хоёрдохи отделенидэ ...зөөри бүридхэһэн дансануудай зүб бурууе, мүн ...совхоздо хүдөө ажахын машинануудай хадага...гуримые шалгаа, аймагай больницын һомолог...гээ хэр зүб гаргашалдагые, «Георгиевско» ...салин хүлһэнэй зүбөөр түлэгдэдэгые хаража байна. Иимэ хүдэлмэри аймагай арадай хинагша...дэй гэшүүдэй зүгһөө саг үргэлжэ хэгдэдэг

...нэгэ шалгалта «Георгиевско» совхозой зарим ...лэгшэдэй амаа тоһодуулһапай, эдилгэ аба...тэ хүлһэнэй барилгашадта нэмэлтэ мүнгэ ... элирүүлээ һэн. Гэмтэ нюурнууд гэм зэмэеэ амасаһан байна. Арадай хинагшад хулгайда ороһон ниитын 16 мянган түхэриг элирүүлжэ, совхозой жасада бусаалгаһан байха юм.

Ниитын зөөридэ ортогшод шанга хэһээлгэ абадаг. Жэшээнь, гүрэнэй мүнгэ эдиһэнэйнгээ түлөө аймагай ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай кассир, худалдаа наймаанай хэдэн хүдэлмэрилэгшэд, малда таряа гэшхүүлһэнэйнгээ ба ниитын малай үбһэ хоролтодо оруулһанайнгаа түлөө харюусалгата хэдэн нюурнууд сүүдтэ үгтэһэн байха юм. Баһа нэгэ иимэ жэшээ дурдая. Хүрбын совхозой хүнгэн машиные бута хүмэрюулһан жолоошон Вахрушев элдэб хуурмаг документ бэлдэжэ, энэ хэрэгһээ бэлэхэнээр гараха һанаатай байба ха. Тиигэһыень арадай хинагшад Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдээр дахин шалгалта хүүлэжэ, 900 түхэриг гүрэндэ түлүүлээ. Хандагайн леспромхозой арадай хинагшадай бүлэг модо урадхуулгын конторын зарим хүдэлмэрилэгшэдэй нилээд ехэ барилгын модо нюужа үлөөгөөд байһыень элирүүлһэн юм. Тэдэнэр 74 мянган түхэригэй хохидол гүрэндэ оруулхаяа байһан аад, баригдашоо.

Хориин аймагай арадай хинагшад иигэжэ ниитын зөөрие арьбалха, хинан хараха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг. Энэ ашатай туһатай хэрэг тушаань бусадшье олон жэшээнүүдые дурдажа боломоор. Гэхэтэй хамта, бидэ тус хэрэгын тон харюусалгатай, тиимэһээ даалгагдаһан уялгаяа тэдэнэй ехэ оролдосотойгоор, үнэн зүрхэнһөө сэхэ бэелүүлдэг байһые тэмдэглэхэ дуратайбди.

Үшөө Совет гүрэнэймнай түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ байха үедэ В. И. Ленин ажалшадта хандажа, газар, тарялан, фабрика болон заводууд, ажалай зэбсэг, эдихэ хоол болон машинануудаа ба бусадшье ниитынгээ зөөрие нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ наринаар сахижа, хаража ябахые уряалаа бэлэй. Багша тиихэдэ ниитын зөөри гээшэ ажалшадай, бүгэдэ арадай зөөри мүн гэжэ заагаһан юм.

Теэд арадай зөөридэ гар хүрэхэ дуратайшуул, тэрээндэ хайша хэрэгээр хандадаг хүнүүд мүнөө болотор дайралдаһаар. Тэдэнэртэй гансахан прокуратура, милици, арадай хинагшад тэмсэхэ бэшэ, харин үргэн ниитэ, хүн бүхэн тэмсэхэ ёһотой. Энээниие Хориин аймагай арадай хинагшадай хүдэлмэриин дүнгүүд үшөө дахин гэршэлэн харуулба.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
БурАССР-эй арадай хиналтын комитедэй инспектор.

...УЛААН-УДЫН гутал хадхан заһабарилдаг комби...ай коллектив республикынгаа ниислэл хотын үргэн ниит...ад зоной эрилтэ хэрэглэмжые хангажа байдаг. Эндэ ... дүршэлтэй, ажалша бүхэриг оёдолшод олон юм. ...ээлхэдэ, 4-дэхи разрядай мастер Вера Ухлова үнэн ...рэгы ажалаараа нүхэдтөө хүндэтэй болонхой. Тэрэ ха...айнгаа даабари хододоо үлүүлдэг.

...УРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай түрүү оёдолшон Вера Ухлова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

МҮНӨӨ ЯАГШААБ?..

...пирэгэй совхозой 1-дэхи от...һаалиин хоёр фермэ мү...рэтэр үбэлжэлгэдөө бэлэн ...гүй байһаар. Жэшээлхэдэ, ...лай фермэ дээрэ задагай ...хорёонууд олон. Үхэ...байха шулуун байрын үүдэ...нёдондо хабарай эбдэрһэн ...мүнөө болотор заһагдаагүй. ...нь эдеэлхэ хорёогоор дүү...эбхэ, хохир.

...эрһэн хабарһаа хойшо 12 ...адай хорёое сэбэрлэхэ, ... бульдозероор түлхю...гаргаха тухай хөөрэлдөөн ... юм. Теэд мүнөөшье хү...шэбхэ байрадаа, тэрэниие ...гэһэн» хүн үгы бшуу.

... бури хүйтэржэ байһан ...шэбхэ няс хүрөөд, оройдоо...абтахаяа болихонь. Тугал...й түлөө мүн лэ һанаан зо...но. Тэдэнэй байха шэнэ ... хабар баригдажа эхилэгдэһэн. Теэд тэрэ барилгын хэзээшье дүүрэхэнь мэдэгдэнэгүй. Нёдондо жэл байрын хүйтэн, муу дээрэһээ олон тугал гарзалһан юм.

Тус фермэдэ 200 гаран буруу үбэлжэдэг юм. Харин байха ёһотой байрань хоёр метр үндэртэй шэбхээр хушагдашанхай. Энээн тухай дулаан байхада хэншье сэдьхэлээ зобоогүй һэн. Мүнөө яагшааб?

Үбэлэй сагта ехэ һү һаахын түлөө оролдолго бододог. Теэд үнеэдтээ шэмэ шүүһэтэй эдеэ бэлдэхэ кормокухни хүдэлнэгүй. Шабааһа гаргадаг транспортёр үдэртөөл эбдэржэ байха юм. Юрэдөө шахардуу юумэн эндэ олон. Харин үбэлнай удаан хүлеэхэгүй бшуу.

Г. БАЗАРЖАПОВ.
Загарайн аймаг.

Африкан Бальбуров

Наран уласаар аяншалга

Зүүн зүгэй Венеци гэгдэдэг Осака болон Киото

Бидэ Хиросимаһаа мордобобди.

Хиросимын һүүлээр манай ошохо газар—Осака байгаа. Энэ хото тухай би нилээд ехэ юумэ мэдэхэ ябааб. Осака гээшэ Японой үйлэдбэриин зүрхэн юм гэжэ мэдэнэб. Хиросимадашье нилээд олон үйлэдбэриин газарнууд бинл даа, жэшээнь, тэндэ Мапедын автомобильна заводууд суурхадаг. Осака гээшэмнай үйлэдбэриин асари томо түб болоно. Эндэ мүнөө үеын промышленна үйлэдбэриин олон тоото һалбаринуудтай асари томо комплекс бии. Энэ хотодо дүтэлхэдөө, тэнгэри газар хоёрой хоорондуур баглайрһан хара бараан утаа харабабди. Бидэ Осакада гурба хоноходо ёһотойбди.

Осака хотые Японой хаалга үүдэн гэлсэдэг. Аяншадай хэрэглэхэ тайлбари доторшье иигэжэ бэшээтэй. Иимэ ойлгомжо намда энеэдэтэй шэнгеэр һанагдана. Япон гээшэмнай олтирогуудһаа бүридэһэн орон ха юм даа. Энэ гүрэнэй бүхы томо хотонууд онгосонуудай ороходо аятай зохидоор далайн эрье шадар баригданхай. Яахадаа гэнтэ гансал Осака Японой хаалга үүдэн болоо юм? Минии һанахада, ороной портово бүхы хотонууд Японой орохо хаалга үүдэнүүд болохо юм бэшэ гү?

Мүнөөнэй Осака хари гүрэнүүдтэй худалдаа наймаа эрхилхэ талаар хоёрдохи һуури эзэлнэ. Дайнай урда тээ нэгэдэхи һуурида ябадаг байгаа. Осака хотодо телевизор болон транзисторнууд, «Машиста» гэдэг электронно приборнууд үйлэдбэрилэгдэнэ. Японой болон Америкын монополинуудай хоорондохи эбсэшэгүй шанга зүршэлдөөтэ тэмсэл тухай хөөрэлдөөнэй болоо һаа, Японой ямар транзистор болон телевизорнүүд Америкын газар дайда руу нэбтэрэн ороноб гэжэ һонирхобол, тэрэмнай эгээл энэ Осакын заводуудай гаргадаг эд бараан гэжэ ойлгохо хэрэгтэй.

Осака—Японой эртэ урдын худалдаа наймаа эрхилдэг хотонуудай нэгэн юм. Феодалнуудай, самурайнуудай үедэ худалдаа наймаа хэгшэд зиндаагаараа бага гэхэ гү, доодо зэргэдэ ябадаг һэн. Тиихэ үедэ тэдэниие таряашадһаашье доогуур һанадаг байгаа. Наймаашадые хүнүүд халтад лэ гэхэдээ жулигууд шэнгеэр һанадаг, эли бодоор шоо үзэдэг бэлэй. 1867—68 онуудай восстаниин үедэ худалдаа наймаанай хото болохо Осака элитэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Яахадааб гэхэдэ, хонжоо наймаашад зиндаагаараа дээшээ үргэгдэхэ гэжэ ехэ оролдолго гаргадаг байгаа бшуу. Үнэхөөрөөшье мүнгэн гээшэ өөрынгөө түүхэтэ үүргые дүүргээ һэн.

Бидэ 1971 оной мартын 28-да Осака хото хүрэжэ ерэбэбди. Би юундэ иигэжэ энэ үдэрые тодолнобиб гэхэдэ, һунгалтын урда тээхи шахардуу үе саг байгаа бшуу. Городуудай муниципалитет болон засаг захиргаанай газарнуудта һунгалта болохоёо дүтэлэнхэй. Кандидадуудай дүрэ зурагтай хуудаһанууд хана уняагаар няагданхай. Зүүнэй үзэл баримталагшадай парти засаг баридаг либерально-демократическа парти хоёрой хоорондо гол түлэб тулалдаан болоно.

Ород хэлэ тон һайнаар мэдэдэг залуу хүн манай харгышан-оршуулгашанаар ябаба. Хаши-сан ород хэлэнэй багша болохо хүсэлэнтэй. Тэрэ Осака хотодо университет дүүргэһэн юм.

— Би коммунист бэшэб, социологшье бэшэб, зүгөөр зүүнэй хэлбэриинхид илаһай гэжэ хүсэнэб,—гэжэ Хаши-сан хөөрэнэ.—Юундэб гэхэдэ, ноён Сато хэн байһанаа харуулаа, тэрэ Япониие дайнай хүлдэ оруулха гэжэ оролдоно. Харин би дайнда дурагүйб. Манай эндэ ямаршье засаг түрэ тогтог, гансал дай жүрөөдэһэн засаг захиргаан байха ёһогүй. Сэрэгэй ёһо гурим, дайнай хүл хашартай болоо. Би сэрэгтэ алба хэхэ дурагүйб. Гансашье би бэшэб, Японой бүхы залуушуул сэрэгэй албанда дурагүй. Осака хотодо зүүнэй тала баригшад илаха байха гэжэ би этигэнэб.

Бидэ аниргүй шагнанабди: аяншадай иимэрхүү хөөрэлдөөндэ ороһонойнь хэрэггүй ха юм

Энэ хотодо дүтэлжэ ябахадамнай, баглагар хара утаан хүрэ хүрэһөөр дэмыдэ анжарагдаагүй. Японууд өөһэдөө Осакые «Утаанай ниислэл» гэжэ нэрлэнэ. 1831 дүрбэлжэн километр талмай дээрэ томо жэжэ тоогой олон фабрика, заводууд байгуулагданхай. Осака хотодо оршон тойронхи һууринуудтайнь хамта 7 миллион 600 мянган хүн зон ажаһуудаг. Гэхэ зуура, жэнхэни Осакада ажаһуудаг гурба миллион хүн зон тоологдодог! Энэ городые хүүргэнүүдэй хото гэжэ нэрлэжэ болоно, юуб гэхэдэ, эндэ эгээн эртэ урдын хүүргэнүүдһээ эхилээд, һүүлэй үеын шэнэ хүүргэнүүд хүрэтэр хоёр мянга гаран янза бүриин хүүргэнүүд бии юм.

Японой гэгээрэлэй хэрэг эрхилэлгэ тухай Хаши-сан бидэндэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Орон дотор гүйсэд бэшэ дунда уялгата һуралсал бэелүүлэгдэдэг юм байна. Һурагша бүхэн заатагүй юһэдэхи класс дүүргэхэ ёһотой. Дунда һургуулинь арбан хоёр класстай. Юһэдэхи классһаа дээшэлхэдээ һуралсалынь түлөөһэтэй болодог. Түлөөһэниинь һарадаа гурбанһаа таба мянган иен хүрэтэр. Энэмнай муниципальна һургуулинуудта бшуу даа, харин хубиин һургуулинуудта түлөөһэниинь энээнһээ хоёр дахин ехэ байха юм. Японой дээдэ һургуулинууд баһа хоёр янзын юм байна: муниципальна ба хубиин. Муниципальна дээдэ һургуулинуудта студентнүүд һуралсаһанайнгаа түлөө һарадаа 12 мянган иен түлэдэг. Тэрээн дээрэ баһа байрын түлөөһэ нэмэхэ хэрэгтэй. Айлда орон эзэлээд байһан оюутан һарадаа 7—8 мянган иен түлэдэг. Студент һарадаа 25 мянган иенээр эдеэлдэг байна. Тиихэдэ дээдэ һургуулида нэгэ үхибүүгээ һургахын тулада түрэлхидынь һарадаа 50—55 мянган иен гэхэ гү, али манайхяар 125—135 түхэриг гаргаха ушартай болоно. Эды ехэ түлөөһэтэй һэн хадань айл бүхэн үхибүүдээ дээдэ һургуулида һургаха аргагүй байдагынь мэдээжэ.

Эдэ бүгэдые Хаши-сан оройдоо хамаагүйгөөр хөөрэхэ юм. Тэрэ ород хэлэндэ бэрхэ. Япон хүнэй үгүүлхэ онсо маягшье гэжэ үгы. «Р», «Ш» үзэгүүдые тордиһогүй сэбэрээр дуугарна.

— Манай эндэ медицинскэ дээдэ һургуулида һуралсал эгээн үнэтэй юм,—гэжэ Хаши-сан хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.— Медицинскэ ВУЗ-да ороходоо, оюутан миллион иен гэхэ гү, али танайхяар 2 мянга 500 түхэриг түлэдэг юм. Тэрэнэй шалгалтаяа барижа шадаагүй һаань, түлэһэн мүнгэниинь бусаагдадаггүй. Эдэ бүгэдые та яашье ойлгожо ядажа байна ёһотойт. Харин бидэнэр танай ороной хоёрхон лэ юумэ ойлгожо ядажа, гайхалсадагбди. Нэгэдэхинь, студентнүүдтэ юунэй тулада стипенди түлэдэг зомта? Һуралсаад, өөртөө ашагтай мэргэжэл абаһанайнь түлөө мүнгэ түлэхэ гэжэ хайшаа юм? Хоёрдохинь, гүрэн гээшэ яажа бүхы арад зоноойнгоо элүүр энхын хэрэгые бэе дээрээ даажа абаха болоноб? Советскэ Союзда үбшэнтэниие эмнэлгэ түлөөһэгүй ха юм. Манай Японой эгээл үнэтэй юумэмнай һуралсаха үбшэлхэ хоёр болоно. Манай эндэ эгээн ехэ салин хүлһэ абадаг зомнай—врачнууд юм. Тэдэнэр һарадаа миллион иен хүрэтэр олзо олодог. Тэдэмнай баян бардам, олон хүнүүдые эмшэлдэг ехэл дээдэ гарай мэргэжэлтэд гээшэл даа.

Хаши-санай үгые шагнахадаа, тэрээндэ этигэжэ ядажа байгаа һэм. Эдэ бүгэдые бури яашье ойлгожо, тайлбарилжа шадахагүй байһанаа гэнтэ ойлгобоб. Хүнүүдые эмшэлжэ, үхэлһөөнь абарха, элдэб аюулда ороходонь, хэдыдэшье, хаанашье туһалха уялгатай хүнүүд—врачнууд эгээн ехэ олзо олохо гэжэ яаха юм?! Хүнүүдэй зоболонгой эды ехэ олзо оруулдаг юм һаань, энэ орондо ямар аюултай олониитын эмхи журам бии гээшэб?! Японой эм ехэ үнэтэй. Хүйтэ абахадаа ууха юрын шагта эм эндэ 200—300 иен гэхэ гү, али манайхяар 50—75 мүнгэтэ. Тэндэ үбшэн хүниие эмшэлгэ мүнгэнэй үнын бууралгаһаа, газар хүдэлхэ, гал түймэр болохо гэхэ мэтэ, мүн бусадшье элдэб аюулһаа огто дулдыдахагүй эгээл найдамтай олзо болонол. Хүнүүдэй олоороо үбдэхэ бури врачнууд болон фармацевтнүүд баяжана бшуу. Юун гэһэн гутамшагта зүдэр зутар ябадал гээшэб!

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

Номой таг

„ЭДИР НАҺАНДАА АЙЛШАЛБАБ“

Иимэ гаршагтай ном һаяхан Буряадай номой хэблэлһээ гараад, наймаанда оробо. Тус номой түрүүшын хуудаһа ирахатайгаа хамта уран хурса, уянгата ирагуу шүлэгүүдтэй, удха түгэлдэр поэмэтэй заабол танилсахаб гэжэ һанаһан байгааб.

Ушар юуб гэхэдэ, дээрэ дурсагдаһан номой автор Ц. Дондогой урдань уншагшадтаа шүлэгүүдэй номуудые бэлэглэжэ, магтаал һайшаалда хүртөө һэм шуу. Харин мэдээжэ поэтессын прозаическа ном таргуулһандань баясамаар. Бэлиг шадабаряа элдэб янзын жанрта туршажа, рассказ, туужа бэшэжэ байхада, аргагүй һайн гээшэ.

Сэнхир номин гадартай, эдир һайхан наһанай халуун амисхалаар шэмэглэгдэжэ зохёогдоһон энэ номдо оройдоо нэгэ богони туужа, гурбахан рассказ хабсарагданхай.

«Эдир наһандаа айлшалбаб» гэжэ богонихон туужа доторнь ехэ юумэн тухай хэлэгдэнэ. Арбадахиие дүүргэһэн Арюуна Балбар хоёрой инаг дуран, һаруул һайхан тээшэ бүхы сэдьхэлһээ тэгүүлһэн ажабайдал, хуби заяан эндэ бии. Имагтал дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлэгдэһэн мүнөө сагай үхибүүд тон иимэ байха ёһотой. Уран зохёол, искусство болон эрдэм техникын дундаршагүй нюусые уудалан, энээн тухайда хани халуунаар арсалдажа байһан эдиршүүлэй хуби заяанда атаархамаар. Нарата дуулим дайдаяа гоёолсон шэмэглэлсэжэ, ажабайдалаа буришье баян дэлгэр болголсожо ябагшаднай Арюуна Балбар хоёр болоно бшуу.

Тус туужа уран найруулгын, маяг хэлбэриин, байгуулалтын талаар өөрын онсо шэнжэтэй, удхатайшье. Хүбүүн басаган хоёр бэе бэедээ уянгата гэхэ гү даа, али сэдьхэлэй гүнзэгыһөө бурьялан гараһан бэшэгүүдые бэшэлсэжэ, хүнэй ухаанда эгээ һайхан мэдэрэл түрүүлнэ. Һургуули, нютагай ажабайдал, сэрэгэй албан тухайда уран хурсаар, үнэншэмөөр хэлэгдэнэ.

Бэшэгэй маягаар үни хада бэшэгдэһэн, саашадаашье бэшэгдэхэ юм бэзэ. Харин манай буряад уран зохёолдо энэ жанрай анха түрүүшынхеэ хэрэглэгдэһэниинь онсо өөрын удхатай.

«Хэшээлэй үедэ», «Наймадахи Б-гэй Гэсэгмаа», «Үглөөгүүр үбһэн дээрэ» гэжэ рассказууд соо һургуулиин али бүхы ажабайдал тухай хэлэгдэнэ. Уран зурааша В. Инкижинов номой гол түлэб удхые зүбөөр ойлгожо, онсо өөрын шэнжэ оруулан байжа шэмэглэн гоёогоо.

Ниитэлэн хэлэхэдэ, поэтесса Ц. Дондогойн ээлжээтэ номые эдиршүүлшье, мүн ехэшүүлшье һонирхон уншахал байха.

М. ОСОДОЕВ.

Хилын саанаһаа
радио · телефон · телеграф

...ОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой заседани

...ВАРШАВА. (ТАСС). ПОРП-...ЦК-гай Политбюро партиин ...съезд зарлалгын бэлэдхэл...й асуудал хаража үзэһэн, ...ЦК-гай XII пленумые ноябрь 18-да Варшава хотодо зар...гэжэ тогтооһон байна. ...иин V, VI съездүүдэй хоо...дохи ажал ябуулга тухай ...ПП-ын ЦК-гай тоосоо бата..., тэрээшэлэн һүүлэй үедэ ...нүүд хоорондо хэгдэһэн ...нүүд тухай Политбюрогой ...эл пленумэй зүблэхэ ... табигдаха.

Фидель КАСТРЫН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

САНТЬЯГО. (ТАСС). Кубын революционно правительствын премьер-министр, Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ф. Кастро Чилиин журналистнуудта зорюулжа, пресс-конференци хэхэдээ, Чилидэхи арадай нэгэдэлэй илаһан ушар Кубадашье угаа ехэ удха шанартай. Яахадааб гэхэдэ, энэ түбидэ Кубые гансаардуулха ябадал болюулагдаһан, Латиин Америкын оронуудтай хани ёһоной холбоон тогтоогдоһон ушартай гэжэ онсолон тэмдэглэбэ. «Чили, Куба гээшэмнай үнэнтэ сүлөөрэлгын түлөө олон жэлдэ үсэд нэтэрүүгээр тэмсэһэн хоёр орон юм. Гадаадаһаа дүлдыдахаяа болихын тула удаан саг соо тэмсэхэ ушартай бологдоо, энэ хэрэг түүхэтэ ехэ удха шанартай. Манай илалта — бүхы Латиин Америкын илалта болоно» гэжэ Кастро хэлэбэ.

Чили, Перу мэтын оронуудтай ойртолсолго Кубын гадаадын политикада хубилалтын болоһые гэршэлнэ гү гэһэн асуудалда Кастро харюусахадаа, энэ ушар түбхын түрүүндэ Куба тушаа хандасын хубилһые гэршэлнэ гэбэ.

Чилидэ айлшалха үедөө тус оронтой танилсахые оролдохо, элдэб хото городуудаар ябахабди. Тиихэтээ хамта Чилиин арад зонтой танилсахые ехэтэ хүсэнэб гэжэ мэдүүлээ.

А. Садат үгэ хэлэбэ

КАИР. (ТАСС). Египедэй Араб Республикын президент Анвар Садат Арадай суглаанай сессиин нээлгэн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгтэхи зүришэлдөөн тушаа оронойнгоо баримталдаг хараа бодолые найруулан дурдаба. Суэцкэ каналые нээлгын услови тухай хэлсээ Египедтэ баадхаха, тэрэниие гол асуудалһаа — эзэмдэгдэһэн бүхы араб нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргалгатай холбоогүйгөөр баталха гэһэн США-гай һэдэлгэнүүдые А. Садат буруушааба.

Президент хэлэһэн үгынгөө эхэнхи хубиие ороной дотоодын асуудалнуудта, ойрын сагта бэелүүлэгдэхэ ябуулгануудай программада зорюулаа.

...тадтахи мүнөөнэй оршон байдал тухай Франс Прессэй мэдээсэл

...РИЖ. (ТАСС). «Соёлой ...һаа хойшо поли... ехэхэн дискусси» ... Хитадта боложо ... гэжэ Франс Пресс агент... Пекинһээ дамжуулһан мэ... дотороо тэмдэглэнэ. ...хан улаан дэбтэр», — ...Цзэ-дунай цитадууд Пеки... номой наймаанай тагууд ... удаа дараалан үгы боло... байнхай. Тэдэ номуудай ... барагдаһан дээрэһээ ... харин удхадань хабаатай ...ческэ шиидхэбэриһээ уг ... ха гэжэ Пекиндэхи ...шад тоолоно. «Мао-Цзэ... һургаалай илалта тухай» ... орон дотор һүүлэй үедэ ... түсхайлан тэмдэглэдэг ... байна. Гэхэ зуура, оло...адаглагшадай һанамжын ёһоор, тэрэ «улаан дэбтэрэй» орошолые бэшэһэн маршал Линь Бяо яагааб гэһэн асуудал гарапа гэжэ тус агентство мэдүүлнэ.

Линь Бяо Хитадай «хоёрдохи хүн» зандаа хэр байһаар ааб гэжэ Пекиндэхи олохон дипломатическа эмхинүүдтэ, Хитадай правительствэдэ эгээн дүтын хүнүүдэй дундашье мүнөө улам ехээр маргадаг болоожо байна.

1969 ондо IX партийна съездын баталһан, хитадаар хэблэгдэһэн партиин уставые Пекинэй номой лаабхануудһаа олохонь бэрхэтэй. Линь Бяо—түрүүлэгшэ Маогой «уг залгаламжалагша» гэжэ тэрэ устав дотор нэрлэгдэдэг.

1965 ондо хэблэгдэһэн, «зэбсэгэй талаар түрүүлэгшэ Маогой үнэн хани нүхэр» гэжэ өөрыень нэрлэһэн, «Арадай дайн» гэдэг Линь Бяогой номые, мүн жэлэй урда тээ гараһан, маршалай хэлэһэн үгые гол түлэб оруулһан соёлой хубисхалай «шухала документнүүдэй» суглуулбариие олохонь баһал бэрхэтэй болоо.

Мао-Цзэ-дунай дүрэ зурагуудтай зэргэлүүлээд, олохон магазинууд соо һая болотор үлгэгдэнхэй байдаг Линь Бяогой портрет харагдахаяа болинхой. Маршал Линиин нэрэнь түбэй хэблэлдэ дурдагдахаяа болиһоор хоёр һара үлүүтэй болоожо байна гэжэ Франс Прессэй мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Түрүүлэгшэ Маогой уг залгаламжалагшын түригдэжэ хойшоо гаража байһыень «Хунцин» (Центральна Комитедэй һара бүриин, теоретическэ журналай) һүүлэй номерто гараһан материалнууд гэршэлнэ.

Октябриин эхинһээ хойшо, национальна һайндэрэй гэнтэ болюулагдаһанай һүүлээр, сэрэгэй хүдэлмэрилэгшэд партийна комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө заабари абаха, тэдэнэй урда ходо тоосожо байха ёһотой гэжэ Хитадай хэблэл анха түрүүшынхеэ удаахан саг соо тусхайлан бэшэнэ. Энэнь юу харуулнаб гэхэдэ, сэрэгэй дээдэ зэргэтэд политическэ шухала эрхэнүүдһээ хаһагдаа, дээдэ тушаалнуудта граждан хүнүүд «олоороо ороно» гэһэн түбшолол хэхээр ха гэжэ Француз агентствын мэдээсэл дотор дурдагдана.

Коммунистнуудайнь зэргэ улам нэмэнэ

РИМ. (ТАСС). Италиин Компартиин зэргэдэ мүнөө 1.518.415 гэшүүд бии. ИКП-гэй Генеральна секретариин орлогшо Э. Берлингуэр ИКП-гэй ЦК-гай ба ЦКК-гай пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ эдэ тоонуудые дурдаба.

Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо Италиин Компартида 313.585 хүн гэшүүд болоожо ороо.

АЖАЛ БА КАПИТАЛАЙ ТЭМСЭЛ

ПАРИЖ. (ТАСС). Өөһэдынгөө эрхэ хамгаалан бодоһон Астуриин шахтёрнуудай забастовко һара хахад соо үргэлжэлжэ байна. Шахтануудые хаахамнай гэжэ правительствын занабашье, полицинн зүгһөө харата аашакуудай гаргагдабашье, 15 мянган горнягууд тэмсэлээ һуладханагүй. Шахтёрнуудай тэмсэл Испаниин улад зоноор, дэмжэгдэнэ.

ТОКИО. (ТАСС). Окинавын ажалшадай бүгэдэниитын забастовкые дэмжэжэ парламентын оршондо жагсаал хэхэ гэһэн профсоюзуудай хараа түсэбые Японой правительство хорибо. Окинавадахи забастовкодо 100 мянга шахуу хүн хабаадаа. Окинавые бусааха гэбэшье, США-гай ракетно-ядерна баазануудые усадхахаар хараалаагүй японо-американ хэлсээе болюулха эрилтэ забастовкошод табина.

ЛА-ПАС. (ТАСС). Багшанар буруушаалгын жагсаал хэбэ. Һаатуулагдаһан салин хүлһыень дары түлэхэ эрилтэ засагаархидай урда табина.

Хашагдан зутадагшад олоороо Зүүн Пакистанһаа Инди руу нэбтэрэн ороно. Гасалан зоболондо, үлэсхэлэн хооһон байдалда орогшод—үбгэд, хүгшэд, үхибүүд, эхэнэрнүүд—һаяхан айхабтар ехэ үертэ ороһон Баруун Бенгалиин ялхитай харгыгаар аалиханаар урагшаа дабшана. Тэдэ газаа хонохо ушартай болоно.

(ТАСС-ай фотохронико).

Боливида бэлэг

ЛА-ПАС. (ТАСС). Советскэ Союз кори эмшэлхэ 25 мянган дозо вакцина Боливида бэлэглэбэ. СССР-һээ Боливида байдаг элшэн сайд А. Ф. Щербачевич энэ эмые дамжуулаа. Халдабарита үбшэнүүдые эмшэлхэ национальна институдай директор Луис Гамарра тэрэ бэлэгые абаха зуураа, совет арадта баяр баясхалан хүргөөд, Советскэ Союз «элүүрые хамгаалгын талаар Боливида ходо туһалдаг» гэжэ онсолон тэмдэглээ.

Кори үбшэн Боливиин үхибүүдтэ хүрэдэг эгээн аюултай үбшэнүүдэй нэгэн юм.

ПАИГК-гай генеральна секретариин элидхэл

АЛЖИР. (ТАСС). Манай зэбсэгтэ хүсэнүүд һүүлэй һаранuудта бүхы фронтнуудаар Португалиин колонизаторнуудта эсэргүү дайшалхы ябуулгаяа улам үргэдхөө гэжэ Гвинейн ба Ногоон Хушуунай аралнуудай бэеэ даадаг болохын түлөө тэмсэгшэ Африканска партиин (ПАИГК) генеральна секретарь А. Кабралай элидхэл дотор хэлэгдэнэ. ПАИГК-гай отрядууд һүүлэй үедэ дайсанай гарнизонуудта 369 дахин добтолһон байна. Тиин дайсанай 700 гаран солдат ба офицернүүд хүлһөө буулгагдаа, сэрэгэй 90 машина бута сохигдоо, 28 судна ба онгосо уһа руу шэнгээгдээ, хоёр самолёт, гурбан вертолёт унагаагдаа.

КНР-эй ДЕЛЕГАЦИ

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXV сессидэ хабаадаха КНР-эй делегаци ноябриин 11-дэ эндэ ерээ. Тэрэниие КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Цяо Гуань-хуа толгойлно.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ТОБШОХОНООР...

КРУЖОГТО ХАБААДАЛСАНА

Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ мяха-консервын комбинадта комсомолшууд болон залуушуул олоор хүдэлдэг юм. Эдэнэр эрхим һайнаар ажаллахын хажуугаар эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлэн үдэшэндөө һуралсадаг. Комсомол-залуушуулай дунда политическэ гэгээрэлэй түрүүшын хэшээл үглөөдэр үнгэргэгдэхэнь. Энэ кружогто 610 комсомолшууд һуралсахаар бэшүүлэгдээ.

Г. ХАРЧЕНКО.

ПУТЁВКООР ШАГНАГДАБА

★ Нарһатын совхозой малшан, комсомолец Василий Цыбиков амжалтатай ажалайнгаа түлөө Эхэ оронойнгоо городуудаар аяншалха түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаба.

Аймаг соогуураа

☆ Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой (Хяагтын аймаг) агитбригада аймагайнгаа ажахынуудаар айлшална. Байгша һарын гараһаар «Дружба», «Родина» колхозуудаар, Хүдэриин, Алтайн совхозуудаар ябажа, һонирхолтой концерт харуулба. Айлшалалгань үргэлжэлһөөр.

ЭДИРШУУЛ ХУБИТАЯА ОРУУЛНА

Байгаалиие хамгаалха талаар Бүхэроссин бүлгэмэй эдиршүүлэй секци Кабанскын аймагай Выдринэй дунда һургуулида 1970 ондо нээгдэһэн юм. Биологиин багша Никитенко Михаил Данилович тус секциие хүтэлбэрилнэ. Байгаалиие хамгаалха талаар Бүхэроссин бүлгэмэй гэшүүд болоһон ахалагша классуудай 80 гаран һурагшад һургуулидаа байгаалиие хамгаалха бүлэг байгуулһан. Тиин һургуулиингаа болон һуурин тосхонойнгоо үнгэ шарай ногооруулан шэмэглэхын тула һурагшад горитой хүдэлмэри ябуулна. Тосхоной үйлсэ, талмай, мүн һургуулиингаа талмай ногооруулха зорилготойгоор элдэб модоной 350 эшэ үндэһэ һурагшад сентябрь һара соо һуулгаһан, хорёолһон байна.

Тиихэдэ эдиршүүл зунай амаралтын үедэ Танхой болон Слюдянкын ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй модо таридаг газараа сэбэрлэхэдэнь, шэпэ модо һуулгахадань туһалалсаа һэн.

Байгша ондо һурагшад баһал ехэ хүдэлмэри хэһэн, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хүтэлбэри доро тусгаар таһалагдаһан газар дээрэ тэдэнэр байгаалиин баялигые арьбадхаха, олошоруулха хүдэлмэринүүдые дүүргэһэн байна.

Выдринэй дунда һургуулиин хизаар орондоо дуратайшуул байгаалиин баялигые хамгаалха, модо таряжа үшөө олон болгохо хүдэлмэридэ горитой хубитаяа оруулна.

А. БУСУРМАНОВ.

ШЭНЭ ТҮСЭБӨӨР ХҮДЭЛХЭНЬ

Улаан-Үдын «Дружба» кинотеатрай хүдэлмэрилэгшэд Казань хото ошожо, тэндэхи кинотеатрнуудай хүдэлмэритэй, дүй дүршэлтэйнь танилсажа ерэбэ.

Казань хотын ехэ ехэ кинотеатрнууд «Татарстан», «Победа», «Родина» болон бусад Буряадай республикаһаа ерэһэн айлшадые хүндэтэйгөөр угтажа абаа.

«Дружба» кинотеатрай коллектив ажалаа һонёор эмхидхэхые оролдон, элдэб онол аргануудые бэдэрдэг, хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэдэг заншалтай.

Татарай ниислэл хотын кинотеатрнуудай хүдэлмэреэр Улаан-Үдэһөө ошоһон түлөөлэгшэд ехэтэ һонирхоо. Тиин нүхэдэйнгөө дүршэлһөө зарим юумыень өөһэдтөө нэбтэрүүлхые хэлсээ. Тобшолбол, «Современник» гэжэ кинолектори ехэшүүлдэ, «Үльгэр, онтохондо айлшаар» гэһэн бүлэг үхибүүдтэ зорюулагдахаар хараалагдана. «Совет общевтын социально-политическэ хүгжэлтэ ба партиин зорилгонууд» гэһэн темээр киноуниверситет мүн лэ хүдэлмэрилжэ эхилхэ.

Ехэшүүлдэ зорюулагдаһан «Современник» мүнөө үе сагай байдалтай нягта холбоотой байхэ юм. «Сэбэр һайхан — бэеын элүүр эндэһээ», «Байгаалиин эмшэлхы хүсэн» гэхэ мэтэ темэ театрай түсэбтэ оруулагдаба.

«Дружба» кинотеатрай коллектив бүхы хэмжээ ябуулгануудаа гансааран бүтээхэ бэшэ юм. Тэдэнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй Октябрьска райком, соёлой институдай студентнэр, һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд туһалалсаха юм.

Тус коллективэй хараалһаниинь декабрь—январь һарануудһаа эхилхэ юм.

В. ТОКТОХОЕВА.

ДУУНУУД ДАРХАНДА ЗЭДЭЛЭЭ

Алдарта Октябриин 54 жэлэй ойе бидэнэр Монгол ороной Дархан хотодо угтаабди. Дүрбэн хоногой туршада тэндэ байха зуураа, анда хото Дарханай ажалшадта табан концерт харуулаабди. Бүлэг соомнай хорёод хүн ябаа Тэдэнэй 14-ниинь уран һайханай наадаанда хабасдаабди. Ниислэл хотын предприяти, эмхи зургаануудһаа хамтарһан зон байгаабди.

Дуушад М. Доржиева (1-дэхи интернат һургуули), В. Тэлина, хүгжэмэй училищиин студентка Д. Митупова, врач В. Нагуслаева, геолог В. Кудрявцева болон бусад нэрьемэ халуун альга ташалгаар угтагдаһан байна.

Шэнэ болон хуушан Дархан хотонуудай соёлой байшан, кинотеатр соогуур буряад, ород, монгол дуунууд зэдэлжэ, хатар наадан гүйсэдхэгдэжэ, харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ, баяр баясхаланда хүртөөбди. Аккомпаниаторнууд П. И. Бомштейн, А. Ф. Зонхоев гэгшэд жэншэдгүй һайнаар хүгжэм наадажа үгөө.

Монгол нүхэдтэйгөө уулзаһан лэ газартаа дурасхаалай бэлэгүүдые андалдажа, хани халуун үгэ хэлсэн, нютагаа бусажа ерээбди.

Г. ГОРДОВА,
багшанарай байшангай хүдэлмэрилэгшэ.

ТҮРЭЛ КОЛХОЗДОО ТУҺАЛНА

Энэ зун хура бороо ехээр орожо, гол горхон һабаһаа халижа, республикын ажахынуудта гарза хохидол ушаруулаа хамнай даа. Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз баһал хохидолдо дайрагдажа, малай байранууд үерэй уһанда абтаһан юм. Тиимэһээ адуу малай үбэлжэлгэдэ хэсүү байдал тохёолдожо, Хүнтэй дээрэ шэнэ байрануудые бариха гэжэ колхозой правлени шиидхэһэн байгаа.

Уланай сельпогой коллектив түрэл колхозойнгоо хүшэр хүндэ байдалда ороһые хараадаа абажа, энээндэнь туһаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Нүхэн-Нуур гэжэ газарта 400 малай байха шэнэ байра барижа үгэхөөр эдэнэр хэлсэһэн юм. Тус сельпогой хүдэлмэрилэгшэд хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада амаралтынгаа үдэрнүүдтэ ажаллаһан байна. Үдэртөө 20—25 хүн воскреснигтэ хабаадалсажа, барилга дээрэ хүдэлөө.

Магазинай наймаалагшад Ц. Раднаева, В. Бадмаева, Л. Цыренова, комсомол басаган М. Молчанова гэгшэд шулуу шохой зөөхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Автолавкын жолоошон Н. О. Дампилов, К. И. Бондарчук болон бусад эрэшүүлэй дундаһаа шалгаржа, бусадта үльгэр жэшээ харуулба. Сельпогой түрүүлэгшэ Л. О. Дампилов ажалһаа сүлөөтэй сагтаа Хүнтэйдэ ажалладаг колхознигуудтай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Г. БАДМАЕВ.

ПАРТЫН СААНА—ХҮДЭЛМЭРИШЭД

Хоринай аймагай ажахынуудта коммунис ажалай хоёр жэлэй һургуулинууд нээгдэһэн юм. Мүнөө тэндэ зуу гаран хүдэлмэришэд ерэжэ, партын саана һуурияа эзэлбэ. Хоёр жэлэй турша соо тэндэ һурагшад тусхай программа шудалха зэргэтэй. Тиихэ зуураа, КПСС-эй болон Совет правительствын дотоодын ба гадаадын политикатай, үйлэдбэриин түрүү онол аргануудтай, абари зан тухай хүмүүжүүлгын хүдэлмэритэй танилсаха байна.

Коммунис ажалай һургуулида ябагшад КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалха, съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ үргэн далайсатай хэмжээ ябуулгануудые хэлсэхэ, мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Тус һургуулинууд Анаагай, Хориин, Үдын, Дээдэ-Тайлсын Георгиевскын, Хүрбын совхозуудта хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилээ. Һургуули бүхэндэ мүнөө үедэ 2-3, зарим тээнь дүрбэншье хэшээл үнгэргэгдөөд байна.

Программа соо хараалагдаһан темын, сагай эрилтын ёһоор хараалагдаһан хэшээлнүүдые ажахын мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд үнгэргэнэ. Жэшээнь, «Ниитын үйлэдбэри ашаг үрэтэй болголго—бүгэдэ арадай зорилго» гэһэн темээр хэшээл Анаагай совхозой главна бухгалтер Ц-Д. Х. Цыреторов хэһэн байна.

Хориин совхозой МТМ-дэ арбаад хүнһөө бүридэһэн бүлэгые совхозой директор Ц. Б. Данзанов хүтэлбэрилнэ.

Хүрбын совхоздо 25 хүн, Үдэдэ—21, Анаагай совхоздо 26 гэхэ мэтэ тоотой хүнэй хабаадалгатайгаар коммунис ажалай хоёр жэлэй һургуулинууд хүдэлнэ.

Манай корр.

ҺАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГ

Улаан-Үдын Советскэ райпогой кооператорнууд Ивалга тосхондо ажаһуугшадта һайндэрөөр дашарамдуулан гастроном бэлэглэбэ. Аргагүй түргэн ургажа байгаа Ивалга тосхондо тус магазин худалдаа наймаанай 14-дэхи предприяти болоо.

Һая баригдаһан томо шулуун байрын нэгэдэхи дабхарые гастроном эзэлнэ. Тэрээн соонь бакалейнэ, гастрономическа, бэеэ өөрөө хангадаг ба шэгнэгдэдэггүй эд бараанай таһагууд бии. Эдеэ хоол хадагалха тусхай болон туһалбариин байра гэхэ мэтээр магазин гүйсэд һайнаар хангагданхай.

Шэнэ магазинай коллектив тухай хэлэбэл, гансал залуушуул эндэ хүдэлнэ. Худалдан абагшадаа түргэнөөр аад, культурнаар хангаха гэһэн уряа доро наймаалагшад хүдэлмэриеэ эхилээ.

Һууринай ажалшад шэнэ гастроном руугаа олоороо һубарин, эдеэ хоолой зүйл абажал байна.

А. НАГАСЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ивалга һууринай шэнэ гастроном харанат. Залуу наймаалагша Батор Тапхаев.

Авторай фото.

БАУНТЫН 2150 ОРО

Джилиндын адагһаа зуугаад модо холо газарта эвенкэнүүдэй һуудаг «Заветы Ильича» колхозой түб оршодог. Тэрэ колхозой ажахын гол шэглэлынь оро үсхэбэрилэлгэ юм.

Аймаг соогоо түрүү тус ажахые Буряадай АССР-эй Верховно Совет дэй депутат, Октябриин Революциин орденой кавалер Екатерина Васильевна Мордонова хүтэлбэрилдэг. Байгша ондо эндэхид 100 эхэһээ 71 тугал абажа түлжүүлһэн. Энэмнай яһала һайн дүн.

Оро харагша Ленинэй орденой кавалер Ж. И. Молоков мүн лэ суурхаһаар. Ажалдаа эрхим дүн туйладагайнгаа түлөө тэрэ түрүү орошодой Бүхэроссин суглаанда хабаадаа һэн.

«Заветы Ильича» колхозой оро үсхэбэрилэгшэд хамта 600 гаран тугал абаад, тэдэнээ амжалтатай тэнжүүлнэ. Колхозойнь һүрэгтэ хамтадаа 2150 толгой оро мүнөө үедэ тоологдоно.

О. БЕРЕЗКОВ.

СПОРТ Спорт СПОРТ

БҮХЭ БАРИЛДААН

Бүхэшүүлэй тулалдаан. Хэр угһаа хойшо буряад арад зоной дунда хүндэтэйгөөр угтагдадаг. Иимэ барилдаан үсэгэлдэр манай республикын ниислэл хото — Улаан-Үдын «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо дүрэ буляалдалгаар бүхэшүүлэй барилдаан эхилбэ.

Һонирхолтой энэ мүрысөөн манай республикын тогтоһоор 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюу... данхай. Мүрысөөндэ түрүү һу... эзэлжэ, ВЛКСМ-эй обкомой ... хүртэхын түлөө эхилһэн ... даанда манай республикын ... гуудһаа гадна, Агын национал... на округой бүхэшүүл хабаада... на.

Мүнөөдэр мүрысөөн үдэрэй ... сагһаа эхилхэ.

РАЙКОМОЙ ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Колхознигууд, совхозой хүдэлмэришэдэй дунда дүрэ буляалдаан Хяагтын трикотажна фабрикын «Ровесник» клуб соо үнгэргэгдөө.

Дүрэ буляалдаанай шанга тулалдаанда шалгарһан командануд, түрүү һуури эзэлһэн хүнүүд ВЛКСМ-эй Хяагтын райкомой кубок, грамота болон шангуудта хүртэбэ.

Командаараа 1-дэхи ... медучилищиин студент... 2—3-дахи һууринуудые Х... та городой һургуулинуудай ... рагшадай командануд эзэл...

Шэгнүүр бүридэ эрхимлэһэ... дэй тоодо Игумнов, Будажа... Протасов, Лужников, Семё... Михтяев, Макаров, Андр... гэгшэд ороно.

Н. БАТОМУНКУЕ...

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Ноябриин эхинһээ Сочи хотодо зоно соогоо эрхимлэһэн футболистнуудай дунда түгэсхэлэй наадан эхилһэн байна. Энэ наадаанда манай Алас-Дурна зүгэй Сибириин зонын «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дундаһаа шалгаржа, дүн хамтадань 81 очко абаһан Семипалатинскын «Спартак» (6-дахи зоно) команда хабаадалсажа ябана. Нүгөөдүүлынь гэхэдэ, хоёрдохи зоноһоо Смоленскын «Искра», гурбадахиһаа Нальчик хотын «Автомобилист», дүрбэдэхиһөө—Липецкын «Металлург», табадахиһаа — Пермиин «Звезда» командануд зоно соогоо түрүү һуури эзэлһэн байгаа.

Зоно соогоо эрхимлэһэн эдэ командануд хоорондоо нэгэ удаа наадаха зэргэтэй. Эндэ түрүүшын хоёр һуури эзэлһэн командануудынь «А» классай нэгэдэхи бүлэгтэ оруулагдаха юм. Тиихэдэ гурбадахи һуури эзэлэгшэнь Украинын зонодо түрүү һуури эзэлһэн командатай наадахадаа шүүгээл һаа, мүн «А» класс... нэгэдэхи бүлэгтэ оруулагдаха б... лоно.

Түрүүшын үдэр «Искра» «Звезда» командануудай фут... листнууд хоорондоо наада... байна. Эндэ «Звезда» команд... футболистнууд нүгөөдүүлээ ... гэһэн тоотойгоор шүүжэ гар... Семипалатинскын «Спартак» ... манда Смоленскын футболис... нуудтай түрүүшынгээ наада ... гэргэхэдөө, 0:0 тоотойгоор т... сэжэ гараба. Мүн «Металлург»—«Звезда» — 0:1, «Автомоби... лист»—«Спартак»—1:0, «И... ра»—«Металлург»—1:0, «Авто... мобилист»—«Звезда»—0:0 очк... нуудтай болонхой. Үнгэргэгд... байһан уулзалгын дүн хара... үзэхэдэ, эндэ «Звезда» коман... табан очкотой болонхой. түрүү... жэ ябана. Тиихэдэ «Искра», «А... томобилист» командануд ... тустаа 3—3 очкотой болоһон б... ха юм.

Т. БАДМАИН.

БҮЛЫН БАЯР—ОЛОНОЙ БАЯР

Хүнэй гэр бүлэдэ үхибүүнэй мүндэлһэн үдэр ехэл баяр асардаг ааб даа. Харин энэ ушар Нарһата нютагта олониитын хабаадалгатайгаар тэмдэглэгдэдэг болонхой. Аймагай гүйсэдкомой загсын таһаг соо хүнүүд һая олоороо суглараа. Баяр ёһололой оршон байдалай суглаае загсые даагша нүхэр Н. Баширова нээгээ.

Удаань Нарһатын сельсоведэй депутат А. Григорьева түрэлхидые халуунаар амаршалаад, баярай хүгжэм доро тэдэнэртэ үхибүүдэйнь түрэһэн тухай үнэмшэлгэ барюулаа.

Нютагай поэт В. А. Байбор... дин өөрынгөө зохёоһон богон... хон шүлэгүүдые зохидхоноор у... шажа, сугларагшадай сэдьхэл у... дэлгөө.

Гэр бүлэдөө нэгэ нэгэ шэнэ ... шүү нэмэһэн Бодровтон, Апхаи... тан, Зборовскитон, Греховтан Уваровтан ба Моревтон гэгшэд бүлэнэртэ баяраарнь дашарамду... лан үнэтэ бэлэгүүд нэрьемэ ал... га ташалган доро барюулагдаба.

Иигэжэ нэгэ гэр бүлын ... Нарһатада ниитын баяр, нийт... хэрэг болонхой.

Л. ИЛЮХИН.

Африкан Бальбуров

НАРАН УЛАСААР АЯНШАЛГА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта)

Осакын хүдэлмэришэдэй байдал һуудалай хэм хэмжээн дэлхэй дээрэ эгээн адаг һууринуудай нэгые эзэлнэ. Ажалай нэгэ жэлэй дүй дүршэлтэй залуу хүдэлмэришэн 16 мянга 500 иен гэхэ гү, манайхяар дүшөөд түхэриг һарадаа олодог. Арбан табан жэлэй дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн һарадаа 54 мянган иен гэхэ гү, манайхяар 133 түхэриг салин абадаг. Байрын түлөөһэн угаа ехэ юм байна. Хүнүүд яажа үнгөө хүргэдэг юм гэжэ гайхахаар. Бүхы түхеэрэлгэтэй нэгэ таһалгатай байра һарадаа 13 мянган иентэ гэхэ гү, али манайхяар 32 түхэриг 50 мүнгэтэ. хоёр таһалгатай байра—20 мянган иентэ, манайхяар 50 түхэригтэ, гурбан таһалгатай байра—һарадаа 30 мянган иентэ, манайхяар 75 түхэригтэ болоно. Һарадаа 30 мянган иен салин абадаг Кагосимын залуу хүдэлмэришэн эзэмни һайнаар түлэнэ гэжэ баярлаха шалтагаантайл байһан юм. Тэрэ хүбүүн Осакын тиимэл залуу хүдэлмэришэнэй абадаг салинһаа хоёр дахин ехэ түлөөһэ абана бшуу. Манай орондо хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй жэл бүри дээшэлжэ, ажаллаха сагайнь богони боложо байлагынь мэдээжэ. Манайда байрын түлөөһэн дэлхэй дээрэ эгээн үнэгүй юм. Иимэ ороной ажалшадые Хиросима болон Осакын томо заводуудта абаашадаггүйнь тон эли болоно. Осакада ажаллаһан «ЭКСПО-70» гэдэг Бүхэдэлхэйн выставкын үедэ японуудай совет павильонуудые хараха гэжэ ээлжээндээ 8 час юундэ зогсодогынь эгээл эндэ эли болоно. Манине Осакын заводуудые харуулаагүй гэжэ юу гомдохо һэмби бди. Япон хүдэлмэришэдэй ажабайдалай хэмжээнэй эды доогуур байһан хадань яахабши' Тэдэнэр совет хүнэй ажабайдалай үндэр хэмжээн тухай дуулахань гэжэ айна ха юм.

Автобусоор манине Нара хото абаашаба. Энэмнай Японой эртэ урдын ниислэл юм. Эндэ сегунуудай ордон, парк, дуган олон. Эгээл тэрэ Миядзима гэдэг нангин олтирог дээрэхидээл эндэ боро гүрөөһэнүүд миил зайжа ябаха юм. Энэ хотодо Буддын дуган оршодог. Энэ дуган бүри IX зуунай үедэ баригдаһан түүхэтэй. Гансахан шэмэглэл гоёолтодонь аяар 59 килограмм алтан орооһэн ха. Нара хото—бүхы дэлхэйн аяншадай анхаралые эгээн ехээр татадаг, һайшаагдадаг гоё һайхан газар юм. Энэ хотын бүхы юумэн аяншадые һайн һайханаар угтаха, хүндэлхын тулада түхеэрэгдэнхэй. Айлшадай эрилтэ хангаха гээшэ энэ хотодо эгээн түрүүшын уялга болодог. Юрэнхыдөө Япон орондо хаанашье айлшадтаа айхабтар хүндэтэйгөөр хандадаг заншалтай.

...Энэ хоёр зуу мянган хүн зонтой хотодо ехэ зохид парк бии. Тэрэ парк соо сэбэр тунгалаг уһатай нуур харагдана. Эгээ тэрэ нуурай эрьедэхэнэ уһан сооһоо өөдөө үндын нэгэ ордон толорно. Тэрэ ордон хоёр дабхар һүмэ шэнги бодоһон, алта мүнгөөр сардамал өөдөө атирһан оройтой, айхабтар һайнаар баригдаһан, мүнөөнэй үзэмжэтэй гоёор шэмэглэгдэнхэй. Наранда толорһон энэ ордон үльгэрэйхидэл гайхамшагта һайханаар харагдана.

Нара хотын һүүлээр бидэ Киото ошобобди. 781-дэхи ондо Японой ниислэл энэ хотодо болоһон юм. Тиин мянга гаран жэлэй туршада —1867—68 онуудай хубисхал болотор ороной ниислэл хото зандаа байгаа. Киото гээшэ аяншадай хото юм. Жэл бүри дэлхэйн бүхы оронуудай арбан гурбан миллион иишэ ерэдэг. Иимэ олон айлшадые угтажа абаха, хамаг бүхы хэрэгтэй зүйлөөр хангаха ябадал гээшэ бодото үйлэдбэриин нэгэ һалбари болоно. Энэ гол үүргэеэ Киото хотынхид нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг байна. Японой сегунуудай мянган жэлэй түүхэ эгээл энэ Киото хотодо бэшэгдэнхэй. Мүн энэ хото шажан шүтэлгын томо түб байһан юм.

Киото хото Осакаһаа Токио ошохо харгы дээрэ байдаг. Үгын хоёр үеһөө бүридэһэн Кио-то гээшые һөөргэнь үе уеэрнь үгүүлээ һаа, То-кио гэһэн Японой оршон үеын ниислэл хото болохо байна бшуу. Автобус Осакаһаа Токио хүрэтэр 9 час соо ябадаг. Энэ хоёр хотонуудай хоорондо поезд часай хоёр зуун километр түргөөр ябадаг. Токио ошохо тус харгыда орон дотор эгээ ута—1450 метрэй тоннель бии юм. Аяншад түргэн ябадаг электропоезднуудта һууха дурагүй юм гэлсэдэг. Тэрэнь зүйтэй. Поездын түргэн гүйдэл соо оршон тойрон газар дайдые, һууринуудые, багахан хотонуудые оройдоо хаража шадахагүй ха юмши. Үшөө тиихэдэ вагонуудай сонхонуудые нээжэ болохогүй юм. Японой автобусууд айхабтар зөөлэн, зохид. Тэндэхи харгыньшье һайн. Юрэдөө, хүн автобусоор ябанаб гэжэ ойлгохошьегүй янзатай. Манай «Николаевск» теплоход тамаржа ябадаг түрэл дүтын гэр мэтэ болонхой. Энэмнай Японой доторой далайһаа гаража, Номгон далайда ороод, бидэниие Токио абаашахал!

ПРАВДА·БУРЯТИИ

НЭГЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА. «Коммунис ажалай һургуули» гэһэн түрүү бэшэг. Республикын нютаг нютагуудһаа абтаһан һонин. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэл.

ХОЁРДОХИ ХУУДАҺАНДА. Ц. Данзановай «Арадай аша туһада» гэжэ статья. «Бултанда — экономическа эрдэм мэдэрэл» гэһэн ниитэ гаршаг доро материалнууд толилогдобо. СССР-эй Верховно Советэй саг үргэлжын комиссинуудта.

ГУРБАДАХИ ХУУДАҺАНДА. «Ажалһаа һамшагшадтай эрид шанга тэмсэл ябуулха»— А. Игумновагай статья. Хилын саанаһаа.

ДҮРБЭДЭХИ ХУУДАҺАНДА. «Шэнэ һонин, ушар баримта»— тематическа хуудаһан. Соносхол.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА ХАРУУЛНА: 13.00 — орон доторхи һонин. 13.05 — «Хонхо» гэһэн һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 13.35 — арадай телевизионно университет. 14.20 — «Классическа симфони» гэһэн фильм-балет. 14.35 — эдиршүүлдэ зорюулагдаһан дамжуулга. 15.25 — «Чудесная лесенка» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан телефильмын 10-дахи хубинь харуулагдаха. 16.00 — Красноярскын телестудиин программа. 16.55 — «Сокровище земли Курской» гэһэн телефильм. 17.25 — Б. Нушич гэгшын «Две комедии» гэһэн телезүжэг. 18.15 — орон доторхи һонин.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.30 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 19.10 — «Буряадай литература ба искусство» гэһэн дамжуулга.

МОСКВА ХАРУУЛНА: 20.00 — уласхоорондын панорама. 20.30 — «Забытые киноленты», «Поручик Киже» гэһэн уран һайханай фильм. 22.00 — киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 23.00 — Хоккей. Эндэ СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөндэ «Спартак» — «Химик» командануудай хоорондо үнгэргэгдэһэн наадан харуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.00 — «Преступление и наказание» гэһэн уран һайханай фильмын 2-дохи серинь дамжуулагдаха.

Сагай уларил

Ноябриин 14—15-да р... публика доторнай үүлэт... шэг байха, Байгал шада... хи, хойто аймагуудаар ... гахан саһан орохо. Бару... тээһээ һулаханаар һалхи... ха. Һүниндөө 8—13 г... дус, Ахын, Түнхэнэй, Зак... минай аймагуудта 15-... градус хүйтэн, үдэртөө ... градус хүйтэнһөө 2 гра... дулаан болотор, хойто ... магуудаар 3—8 гра... хүйтэн байха.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефо...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ле... 35. Телефоны: редактора — 54-54, приемная — 54-93, ... редактора — 68-08, зам. ред... тора — 62-62, ответ. секр... — 34-05, общественная при... ная — 56-62, машинное бюро — 50-52, зам. ответ. секр... — 36-76, отделы: парти... жизни — 60-91, сельского х... зяйства — 64-36, 63-86, про... ганды и агитации — 56-23, п... мышленности и строитель... — 61-35, советского строите... ства и быта — 69-58, культу... и школ — 60-21, писем в р... селькоров — 67-81, информа... 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00522. Заказ № 110...